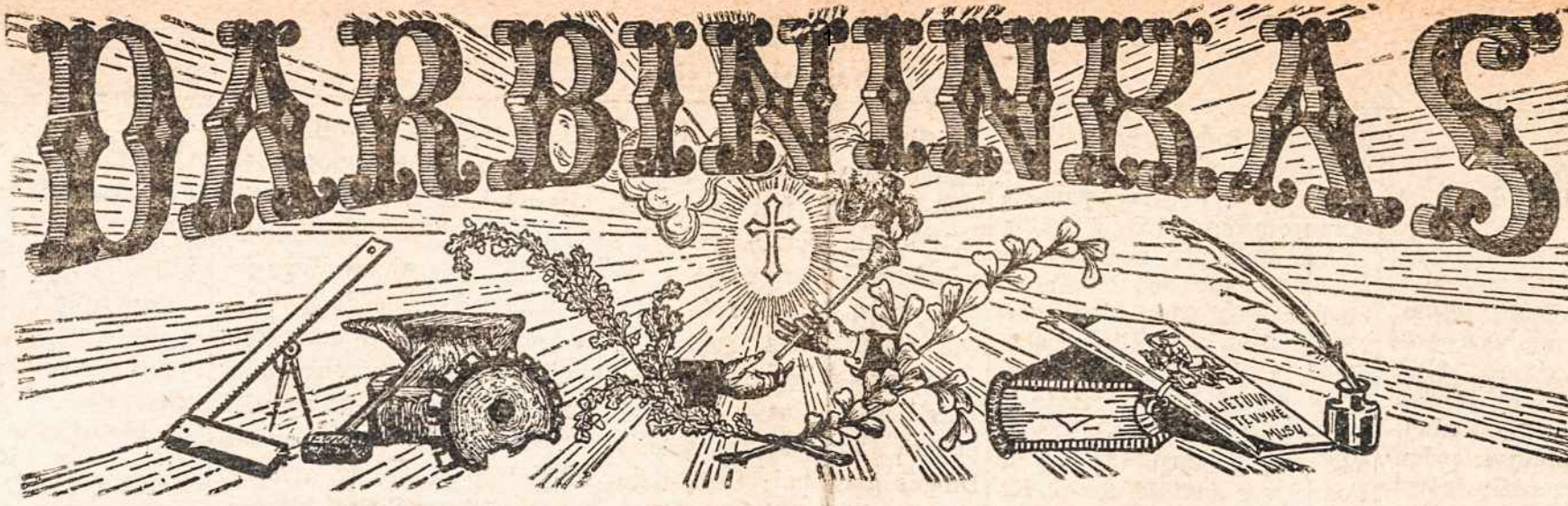

Published and distributed under permit (No. 534) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 8, 1917, authorized on July 12, 1918.

ORGANAS AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠV. JUOZAPŲ DARBININKŲ SA-GOS.

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir subatomis
Metams \$3.00
Bostone ir apylinkėse met. \$4.00
Užrubežų metams \$4.25
"DARBININKAS,"
242-244 W. Broadway,
South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 620.

KAINA 5 CENTAI.

VOL. IV, No. 132 (612).

SUBATA, LAPKRIČIO 15 D., 1919.

Nedalyvauja Atmušė.

Iš Helsingforso pranešama, jog estonai pradės taikos derybas su bolševikais lapkričio 15 d. Lietuviai derybose nedalyvaus.

Spalio 29 d. kun. Narijauskas, Lietuvos atstovas prie Apaštališkojo Sosto, turėjo audienciją pas Šventąjį Tėvą.

Lapkričio 1 d. Lietuvos Delegacija Paryžiuje persikėlė į naują vietą. Dabar jos adresas: Lithuanian Delegation 55 Avenue Marceau, Paris.

Prof. Valdemaras, dabartinis Lietuvos užsienio reikalų ministeris atvyko Paryžium ir ten bus iki delegacijos darbų baigsis.

Yčas buvo Londone Lietuvos paskolos reikale. Gerai pasisekė.

Inž. Naruševičius, Lietuvių Taikos delegacijos pirm., yra dabar Londone.

Kun. Narijausko sekretoriumi yra jaunas studentas Mačiulis.

P-lė Chodokauskaitė, gerb. Smetonienės sesuo, dirbsi prie Lietuvių delegacijos Paryžiuje išvažiuo Lietuvos.

Amerikoniška Brigada greit kelsis Lietuvon.

Kun. Dobužis netrukus grįšias Amerikon.

Kun. V. Bartuška buvo Paryžiuje ir kaip tik gaus laivą, tuoj atvyks Amerikon.

Apie lenkų žiaurumus su lietuvių dvasiškija ir bažnyčiomis pagrobtose Lietuvos žemėse nuolatai siunčiami pranešimai Apaštališkajam Sostui.

Kun. Vilimas apleidžia lietuvių delegaciją Paryžiuje ir tęs augštus mokslus.

Kai lietuvių taikos delegacija pabaigs savo darbus, tai Lietuvos atstovu Francijoje liks bene tik Milošas.

Lietuvoje be valdžios leidimo negalima išgauti užsienio jokių produktų. Išgabena-mieji daiktai gan augštu išvežamoju maitu apdedami.

Anglijos premieras Lloyd George pakvietė geležinkelių darbininkų organizacijas atsiųsti savo atstovą į geležinkelių tvarkymo komitetą, kur veikia geležinkelių direktoriai ir valdžios atstovai.

Nors alijantai pasitraukė iš Archangelsko fronto, bet tenyknščiai rusai atsilauko prieš bolševikus. Pirma jie pasitiekė ant alijantų, dabar jų nėra ir pasitiekė turi tik savi-mi. Todėl sujudo organizuo-tis.

Anglijoj susitvėrė nauja rojalistų partija. Ji stovi už monarchiją ir kovoja prieš bolševizmą ir respublikoniz-mą.

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBĖS PASKOLOS BONŲ!

Iš Rygos latvių Spaudos biuras praneša, kad latvių kariuomenė palaikoma alijantų artilerijos iš laivų nugarūdo Bermondto gaujas 15 mylių nuo Rygos. Bermondto gaujos pasitraukė Mintaujos linkui. Latviai paėmė 11 didelių armotų ir 100 kulkosvaidžių.

LIETUVIAI, DOMĖ!

Talkininkų Valstybių nuskirotoji Komisija rubežiams nustatyti, turės pradėti savo darbą tuoj kaip tik Tautų Lyga ims veikti. Lenkų, vokiečių ir rusų valdžios šeiminkauja Lietuvos rubežiuose; it pelės jie griaužia mūsų valstybės pakraščius. Jei jų elgimosi nebus sustabdyta ir jei įsi-veržėliai nebus nustumti už Lietuvos rubežių, tuomet Lietuva mažai turės progos likti pilnai nepriklausoma valstybė.

Laikas sukrusti prie darbo. Kiekvienos minutės užėjimas gali reikšti netekimą ga-balo Lietuvos teritorijos. Kiekvienas ir visi lietuviai privalo savo dalį atlikti. Jei negali važiuoti Lietuvon ir kariauti, tuomet tegul tavo doleris atlieka tavo darbo dalį prie iš-gelbėjimo Lietuvos Respubli-kos.

(Pasirašo) Juododis.

SPECIJALIS UŽREIS-KIMAS No. 3.

1. Lietuvos Militarinė Misi-ja gavo rezoliuciją, priimtą Amerikos Lietuvių Tarybos ir Tautinės Tarybos bendrame posėdyje. Rezoliucijoje pažy-mima kad A. L. Taryba pav-tvirtino ir ant toliaus J. Biels-kį vyriausį Lietuvos Liuosy-bės Sargų organizatorių, o Tautinė Taryba nuo savęs iš-rinko į tokį pat ofisą Kapito-va V. Lazdyna.

2. Bendrame Tarybų posė-dyje abudu minėtieji asmenys liko užgirti ir kaip tokie re-komenduoti Lietuvos Militari-nei Misijai.

3. Todėl, šiuomi minėtieji abudu oficeriai lieka Misijon priimti ir paskirti jiems pa-vestas užduotis sąžiningai pil-dyti.

Įsako

Gen. Juododis,
Lietuvos Armijos Generalio Štabo Narys ir Lietuvos Mili-tarinės Misijos Viršininkas.

Charles A. Sloane,
Leitenantas Inžinierių Kor-puso, Misijos Sekretorius.

Stockholme baigiama įtai-syti nauja priepilauka. Iš jos bus gabenama tavorai skiria-mi Pabaltiko valstybėms.

Attorney-General Palmer sa-ko, jog prašysias kongreso iš-leisti įstatymą, sulgy kurio kurtymas prie maišto būtų rokuojamas kriminaliu prasi-žengimu.

Providence, R. I. salijūninin-kai labai linksmi, nes teismas pripažino, kad jie gali parda-vinėti alų su 4 nuoš. alkolio.

Kaip tik taika bus ratifi-kuota, tai atsidarys tiesiogis susinešimas geležinkeliu tarp Konstantinopolio ir Pa-ryžiaus.

Lietuvos kariuomenė prie maldos.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

KARIŠKIAMS ŽEME APRŪPINTI.

Vyriausiosios Komisijos kariškiams žeme aprūpinti posė-džiuose IX, 29, ir X. 1. nu-spręsta paimti Valstybės nu-savybėn kariškiams žeme aprūpinti:

1) Iš kunigaikščio Konstan-tino Radzevilos Karolinavos Pšypošo ir Zamuškos palivarkus iš viso apie 503,15 deš. žemės, Ukmergės apskritį, Tautjėnų valsč.

2) Iš grafo Ploterio Svence-nykų palivarką 160 deš. Trakų apskritį, Kruonės valsčėjų, vi-si šio savininko dvarai yra valdžios valdomi.

3) Iš p. Nariškimo Augučių ir Vileikių palivarkus, Svene-čionių apskritį, apie 470 deš. Paimtieji ankščiau Totlebe-no du palivarkai baigiami ma-tuoti ir tuojau bus skaldomi į sklypus ir dalijami kariš-kiams.

Apskričių Komisijos kariš-kiams žeme aprūpinti yra nu-tarusios, kad reikia paimti:

a) Vilkaviškio aps. komisija apie paėmimą dviejų palivarkų: Vanaginės, Alvioto vals-čiaus, ir Karalių, Žaliosios valsčiaus, apie 630 margų iš Tado Vaišinskio dvaro.

b) Trakų aps. kom. apie pa-ėmimą iš J. B. Tiškevičiaus dvaro šių palivarkų Kaišėdo-rių valsčėjų. Šukiškio apie 66 deš. Papilpi apie 150 deš., Edwardavo apie 120 deš. ir Jo-diškį apie 200 deš.

Tų komisijų nutarimai bus sprendžiami Vyriausiosios Ko-misijos šiomis dienomis.

Buvo pristatytas Raseinių komisijos nutarimas apie pa-ėmimą 80 deš. Raseinių aps-kritį. Pareikalauta numatyti didesnius žemės plotus paimti.

Kitos komisijos dar nėra pri-statė savo nutarimų apie geis-tinas paimti šiam tikslui že-mes. Todėl nepristačiusioms buv. per žemės ūkio ir Valsty-bės Turtų Ministerijos įgalioti-nius nurašyta pasiskubinti.

Vyriausios Komisijos Kariš-kiams žem. aprūpinti Vėdėjas Sekretorius D. J. Blynas. (Kauno "Lietuva")

ŪKININKŲ REIKALŲ TRUKDYTOJAI.

Šilavotas. Vargais negalais Ūkininkų Sąjungos Šilavote skyrius susirengė lentpiuvę ir pradėjo dirbti. O čion, rodos, girinė valdžia to ir laukė, kad turėjus kuo gąsdinti: uždary-sią, neduosią paut! pristaty-ti dokumentus pirkimo, le-galizavimo draugijos! Suradome dokumentus ko-

kius tik turėjome, gražiai at-siprašėme už neturimus ir, ro-dos, jau geru esame. No. "Pristatykit neturimus doku-mentus, o ne, bus po dar-bui!" sako po kelių savaičių. Kad čia juos! Mums nė į gal-vą neparėjo perkant mašinas, didas diržus ir savais pinigais mokant, kad popiergaliai su žydo parašu bus reikalingesni valdžiai, negu 20-ties ūkinin-kų — liudininkų, visa tai ve-žusių, žodis: nevogta, bet draugijos pirktą. Pristatyk, girdi, ir tiek. Atsidėję išjies-kojome visas kvitukes, popier-galius, bene surašm reikia-mos žydo sutarties kvitos. Ra-dome ir su džiaugsmu pyška-me treičiusyk pas "ponus".

4) Iš grafo Ploterio Svence-nykų palivarką 160 deš. Trakų apskritį, Kruonės valsčėjų, vi-si šio savininko dvarai yra valdžios valdomi.

5) Iš p. Nariškimo Augučių ir Vileikių palivarkus, Svene-čionių apskritį, apie 470 deš. Paimtieji ankščiau Totlebe-no du palivarkai baigiami ma-tuoti ir tuojau bus skaldomi į sklypus ir dalijami kariš-kiams.

Apskričių Komisijos kariš-kiams žeme aprūpinti yra nu-tarusios, kad reikia paimti:

a) Vilkaviškio aps. komisija apie paėmimą dviejų palivarkų: Vanaginės, Alvioto vals-čiaus, ir Karalių, Žaliosios valsčiaus, apie 630 margų iš Tado Vaišinskio dvaro.

b) Trakų aps. kom. apie pa-ėmimą iš J. B. Tiškevičiaus dvaro šių palivarkų Kaišėdo-rių valsčėjų. Šukiškio apie 66 deš. Papilpi apie 150 deš., Edwardavo apie 120 deš. ir Jo-diškį apie 200 deš.

Tų komisijų nutarimai bus sprendžiami Vyriausiosios Ko-misijos šiomis dienomis.

Buvo pristatytas Raseinių komisijos nutarimas apie pa-ėmimą 80 deš. Raseinių aps-kritį. Pareikalauta numatyti didesnius žemės plotus paimti.

Kitos komisijos dar nėra pri-statė savo nutarimų apie geis-tinas paimti šiam tikslui že-mes. Todėl nepristačiusioms buv. per žemės ūkio ir Valsty-bės Turtų Ministerijos įgalioti-nius nurašyta pasiskubinti.

Vyriausios Komisijos Kariš-kiams žem. aprūpinti Vėdėjas Sekretorius D. J. Blynas. (Kauno "Lietuva")

ŪKININKŲ REIKALŲ TRUKDYTOJAI.

Šilavotas. Vargais negalais Ūkininkų Sąjungos Šilavote skyrius susirengė lentpiuvę ir pradėjo dirbti. O čion, rodos, girinė valdžia to ir laukė, kad turėjus kuo gąsdinti: uždary-sią, neduosią paut! pristaty-ti dokumentus pirkimo, le-galizavimo draugijos! Suradome dokumentus ko-

būt ir taip švelniai vagis-plė-šikus glostę, tai nebūt buvę nė vienam vietas, pati valdžia ke-nebūt dūmsi užrubežin, kur-vagincinės linijos. Į šitą klausimą jie įtraukė ir Ratti. (Kauno "Laisvė")

LENKAI VARO IŠ SEINŲ VYSKUPĄ.

Lenkai įsakė Seinų vysku-pui kun. Karosui į savaitę lai-ko išsikraustyti iš Seinų už de-markacinės linijos. Į šitą klausimą jie įtraukė ir Ratti. (Kauno "Laisvė")

NAUJŲ DVARŲ IMA PARCELIUOTI.

Siemet Ž. Ū. ministerijos į-sakymu bus išparceliuota apie 15000 dvarų žemės dešimtinų. Daug jau yra išparceliuota. Dabar mums praneša iš Že-mės Reformos komisijos kad Vyriausioji Komisija Kariš-kiams žeme aprūpinti, savo posėdyje š. m. rugsėjo m. 29 dieną nusprendė paimti Val-stybei ir išdalinti kariškiams Kunigaikščio Konstant. Radz-vilos, Tautjėnų dvaro Ukmer-gės apskirtyje tris palivarkus, būtent Karolinavos, Pšypošo ir Zamuškos, ir grovo Ploterio Svencenikų dvarą Kaišėdorių apskirtyje.

Minėtiems dvarams išpare-liuoti nuskirti matininkai jau pradeda darbą. (Kauno "Laisvė")

Paryžiuje raudonųjų susi-rinkime vienas kalbėtojas pa-sakė, jog pasekmingas maiš-tas Šv. Valstijose reikštų su-kilimą raudonųjų visame pa-saulyje. Minia suriko: "Tas įvyksta. Tegyvuvoja didžioji revoliucija!"

Hartforde, Ct. suimta ir už-daryta kalėjime 105 anarhistai.

Paryžiuje spaudutinių susi-streikavusieji darbininkai nu-tarė tęsti streiką.

Bulgarijos premieras Stam-buliski išvažiuo į Paryžių, kur jis turės pasirašyti po tai-kos išlygoms, taikos konfe-rencijos nustatytomis.

Ūkininkų sąjunga daro lent-piuvę ne del pelno, bet savo padegėliams nariams padėti, o jų čion daug (Šilavoto parapi-jos penkta dalis). Nejaugi val-džiai nekotmu mus kvaršinti bereikalingomis rusų būdu "bumagomis"?! Rudens ilgesnės naktys — vagims patogumas. Ir daugi-nasi jų. Tai arklys dingo, tai karvę išvedė, tai mėsą išnešė, tai rugių sėklą nušlavė. Val-džia privalėtų, griežčiau elg-tis su sugantais, o čion bijo-ma vagiui net uždrožti gerai, sako, įstatai draudžiai. Pernai

||\$100,000.00 Lietuvai.

Jau metas ruoštis prie Laisvės Savaitės.

Pereitais metais šiuom laikų Tautos Fondas pradėjo laisvės savaitę. Buvo užsibriežta su-rinkti \$50,000, kaip Kalėdų dovana Lietuvai. Buvo abejo-jama, ar tiek bus galima su-rinkti. Tačiau pasekmės per-viršijo karščiausius lūkesčius, nes tapo surinkta keturis syk tiek. Žmonės aukavo šimtais, kaikurie ir tūkstančiais. Iš to išėjo graži nauda. Galima drą-siai tvirtinti, kad perėitū me-tų laisvės rinkliava pagamino Lietuvai laisvę. Tapo sumo-bilizuotos visos Lietuvių pajė-gos Amerikoje. Atkreipta do-ma pasaulio spaudos į Lietu-vių reikalus. Mūsų balsas pasisekė Taikos Konferenciją ir praskambėjo visur, nežiūrint į tai, kad Lietuvos priešai dē-jo visas pastangas, kad ji nu-slopintus. Šiandien Lietuva de-facto pripažinta stambiausių pasaulio valstijų.

Tečiau mūsų darbas toli-gra-žu ne yra užbaigtas. Lietuva priėjo prie pačio svarbiausio krizio. Kaip ligonis, kovo-jantis su mirėcia, mūsų Tėvynė dabar pergyvena pačias svar-biausias ligos valandas. Išlan-ko grėsia jai priešai daug už ją galingesni. Jų visų tikslai, visame kame skirtingi, viena-m dalyke sutinka, būtent pa-vertgi-nuslopinti naujai atgim-usią tautą, kuri vos tik da-bar, po kelių nelaisvės šimt-mečių, pradeda kvėpuoti savo tikra lietuviška gyvastimi. E-nnergijos, pasišventimo Lietu-va turi begalo. Tačiau jai trūksta mantos — pinigų. Jos gamta turtinga, bet per pen-kerius nelaimės metus ji tapo išnaikinta — nualinta Vokie-čių, Rusų, Lenkų. Jos žė-mės išteklis yra perpliniai pa-kankamas žemdirbiui-ūkinin-kui, bet jos pramonija tebėra pačioj kūdikystėj. Jos laisvė jau tiek iškovota, kad net tos valstybės, kurios apie ją pir-miau nė negirdėjo, kaip Ang-lija, ir tos, kurios ją nieku gy-vu nenori pripažinti, kaip Ru-sija ir Lenkija, priverstos yra su ja skaityties, kaip su at-skira tauta. Bet Lietuvai dar trūksta oficalaus pripažini-mo, kuriam nebėstant, visi go-dūs kaimynai ją užpuldinėja ir drasko, nelyginant kaip kokį pamestą ant kelio daiktą, kurs neturi legalaus savini-ko. Lietuva smarkiai ginasi. Jos kareiviai narsumu viršija visų kitų kareivius, bet jų ne-bedaug, ir tie patys apdriskę, be ginklų, be organizuotos pa-salpos sužeistuosius globoti...

Lietuvai reikia visko ir to visko jinau tikisi-lūkurioja iš Amerikiečių. Ar mes tylėsi-mo, jai maldaujant, ar būsi-me abejingais žvalgūnais, jai kenčiant? Subruzkime, Lie-tuviai Amerikiečiai, ir susi-

spieskime prie Tautos Fondo, kuris kaip tik ir užsibriežė remti Lietuvą visais atvejais, kuriais jai pašalpa yra reika-linga. Jos laisvę remia atsto-vai, Tautos Fondo lėšomis už-laikomi. Jos kareivius globo-ja L. Raudonasis Kryžius, kurs po Tautos Fondo čarteriu veikia. Jos stipriausių vidu-jinio gyvenimo ramstį, Krik-ščionių Demokratų Partiją, Tautos Fondas išimtinai užsi-briežė šelpti ir jau pirmą pa-gelbą suteikė. Lietuvos Kata-likškąją moksleiviją, kuri Tėvynėje ir svetur šviečiasi, kad pagaminus jai tinkamų valdininkų, mokytojų ir vei-kejų, Tautos Fondas pinigū-kai remia ir rems, kol jo izde beliks nors vienas centas. Kau-no Moterų Draugiją Tautos Fondas per Seimą nutarė gau-siai sušelpti ir tą padarys, kuomet jo pajėgos sustiprės. Kokia plati veikimo dirva! Kiek puikios progos pasitar-nauti atgimusiai Tėvynėi!

Štai Amerikos Lietuvių Ta-ryba savo susirinkime, laiky-tame Pittsburgh, Pa., 4-5 d. lapkričio, 1919, apsvarsčius dabartinį Lietuvos padėjimą, atrado būtinu reikalau teikti fi-zišką jai pagelbą, tad užgyrė organizuojamąją Amerikos Lietuvių Brigadą ir sulgy iš-galės remti finansiskai. Bet, kad atsiekus tą tikslą, reikia krūvos pinigų. A. L. Taryba užgyrė Tautos Fondo planus sudaryti Kalėdoms dovanų Lietuvai laisvės išgavimui "Laisvės Savaitę," kad surin-kus \$100,000.00 parėmimui Am. Lietuvių Brigados, Lietu-vos Moksleivių, Lietuvos Mo-terų ir viso Lietuvos politiško veikimo.

Turėdami prieš akis tokį gražų ir šventą tikslą, visa A-merikos Lietuvių visuomenė privalėtų stoti darban ir pa-remti Tautos Fondo laisvės savaitę, kuri bus vykinama Lapkričio ir Gruodžio mėne-siuose.

Kalėdų dovana laisvai Tė-vynėi, kaipo menkas atlygini-mas už jos kančias, darbą ir pasišventimą—tegu būna mū-sų obalsis vykintant laisvės sa-vaite. Kaip būtų malonu, kad galėtume sumesti \$100,000.00 ant Tėvynės aukuro! Tas ne-persunku. Lietuviai Ameri-kiečiai parodė, kad jiems ne-be naujiena sudėti \$200,000.00 į porą mėnesių. Jeigu tą galė-jome padaryti pereitais me-tais, kodėl gi šimet negalėtu-me? Gi reikalas tas pats. Y-tin dar didesnis, nes reikia pastumėti Tėvynę per didžiausią jos krizį — laisvės linkon.

Kun. K. Urbanavycius,
T. F. Pirmininkas.
K. J. Krušinskas, Rašt.
B. Vaišnora, Išdininkas

Anglijos parlamentas netrūkus ketina imti svarstyti Airijos klausimą.

Berlinan atvyko maršalas Hindenburg. Jis buvo labai iš-kilmingai priimtas.

Amerikos taikos delegacijos nariai Paryžiuje pranešė tai-kos konferencijai, jog pra-džioj gruodžio mėnesio jau no-rėtų išvažiuoti namo.

Berline labai daug sniego pridribo.

James M. Keyes Advokatas

350 Broadway, So. Boston, Mass

TEL. SO. BOSTON 212 OR SO. BOSTON 600.

JEIGU VIENAS UŽIMTAS ŠAUK KITA.

"Lietuva ir Lotynai".

Tokių antgalvių italų laikraštis "L'Economista d'Italia" patalpino ilgą, rimtą straipsnį apie lietuvių kalbą ir apskritai apie lietuvius.

Pažymėtina, kad, pastaraisiais meta, italų spaudoje vis plačiau ir plačiau gvildenama apie lietuvių ir tuom pat vis labiau blaškoma, seniai lenkų čionai įskiepytąja nuomone, būk Lietuva ir Lenkija vienoda šalis ir būk kiekvienas lietuvis suprantas lenkų kalbą, kadangi lietuvių kalba esanti vien dialektu Lenkijos provincijos Lietuvos.

Kad geriau atkreipti lietuvių atidumą į jų pačių reikalus namieje ir svetur, paduodame čionai minėtąjį straipsnį mūsų kalboje — antai:

"La Lituania," lietuviškai "Lietuva" — lietuvis šalis pareina iš žodžio lietus. Esama tai šalis, kuri kadaise buvo užėmus Pabaltijos plotus palei Vėndų ir Kurų įplauką, ir kuri tęsėsi nuo Vislos ir Nemuno plotų iki Dauguvos, Bugo, Priepečio ir Beržinės upių.

Senovės Lietuva turėjo tris provincijas: — a) Prūsų žemę su vienuolika apskrčių, kurių tarpe įžymesnė — Kelmynė, Pamaris, Zambrai ir Juodvyžiai, b) Žemaičius ir c) Aukštaičius.

Anais teritorinės didybės laikais, šiuandieniniai latviai niekuom nesiskyrė nuo lietuvių. Vartodami vieną kalbą, jie buvo kaip ir viena šeima. Tačiau istorijos likimas perskyrė abidvi tauti, kurios vienok dar šiandien turi vienodą siekį ir politiką.

Lietuviai, kuriais maža užsiimdinėta ligšioliai, priguli prie didelės indo-europėjų šeimos. Kaip airišiai, paskui ir albanai, jie turi savotą kalbą, labai panašią į sanskritų. Jų sintaksė artimiausia graikų-lotyčių formoms, jų lakonizmas didesnis dar už senovės lotynų. Todėl lietuvių kalba, neturinti nieko bendro nė su slavų, nė su saksų kalbomis, yra artimoji giminytėje su italų kalba, kas link daugumos formų ir dialektų.

Zinomas filioligas Seimų vyskupas Baronas ištyrė lietuvių kalboje 22 dialektų, kas kaip tik nurodo nepaprastą kalbos turumą, apie kurią prof. Meillet v. k. yra pasakęs: "Kas norėtų surasti gyvų žmonių burnoje pėdsakus kaip ištikrųjų skambėta senosios bendros indo-europėjų kalbos, turėtų eiti pagyventi tarp šiandieninių lietuvių kaimiečių."

Ačiū tat savo panašumų į sanskritą, lietuvių kalba giminė įvairių rytičių kalbų. Keletos paveikslų užtenka šiosios nuomonės patvirtinimui — antai: Sanskritų kalboje — Devas — lietuviškai — Dievas, Visampatis — Viešpatis, Potis — pats, Die — diena, Viras — vyras, Kas, ka — kas, kę; Naktam — naktis; asni, asi, asti — esmi, esi, esti ir asti.

Einant toliau pamatysime, kad lietuvių kalboje esama daug žodžių lotyniškos kilmės — kaip štai: lotyniška — dentes — lietuviškai — dantys; aures — ausis, praestega — pristogė, trilix — trilinkas, ade-mo — atimti, penus — penas, abedo — apėdų, maditus — maudytas (šlapias).

Lietuvių kalboje randama dar žodžių, ką ne tik skamba lotyniška, bet tą pat ir reiškia, kaip va: "Viri trahite jugum" — "Vyrų traukite jungą."

Į graikų kalbą lietuviškoji panaši daugumai kirčių ir tu-lomis gramatikos formomis. Abidvi jiedvi vartoja dviskaitą ir linksniavimą ir sąjungo-jime neavtoja verbum auxiliare. Visi daiktvardžiai ir būdvardžiai, abidvi turi galūnes a, e ar as, is.

Lietuvių kalba labai turtinga. Anot ruso mokslininko Maskvos Universitatis prof. Fortunatovo, lietuvių kalboje, kaip kad anglų esama net 75-

000 žodžių.

Sulyginant nūnai lietuvių kalbą su italų randa ma jōse labai didelį panašumą. Kaip lietuviškai taip ir itališkai kalbėdami sutinkame stebėtiną faktą, kad abiejose pridiuriant prie daiktvardžių sušvelnimo galūnės, pagražiname paties daiktvardžio reikšmę, ką kitose kalbose galima padaryti negu tik būdvardį pridėjus. (Antai bėdina, bėdinybė, bėdinėlis — itališkai povera, poveretta, poverella).

Lietuvių kalboje negalima prisegti prie daiktvardžio jokios storžieviskumo galūnės kaip kad daroma italų kalboje. Priešingai lietuvių kalboje prie kiekvieno daiktvardžio, pagražinimo delei, galima prisegti begalę sušvelninamųjų galūnių daugiau ir lengviau negu net ispanų kalboje, tas viskas taip švelnina ir minkština lietuvių kalbą, kad neveltui pranočių mokslavris Elias Recklus (skait. Reklus) nusprendė, kad: jeigu pasaulės tautų vertė būtų mierojuama jų kalbos grožybe, lietuvių turėtų užimti pirmąją vietą Europos tautos."

Kad sustiprinti prancūzų geografo žodžius, reikia pridurti giedorių ir muzikų nuomonę, anot kurių lengvumu giedoti italų kalba stovi pirmoje vietoje, o paskui ją eina lietuvių, kad ir delto jog abidvi jiedvi iš fonetikos nedaro nei mažiausios aukos gramatikos įstatų delei. Gražiai skamba — tai gerai!

Taip nepaprasta fonetikos meilė, geriausia apsiroiskia lietuvių tautos dainose (rumuniškai dainos), kurių beklau-sant išeina aikštėn ramus ir liūdnas tautos būdas. Ir tik kronistai kaip Dusberg'is, Nestor'ius ar Dluogoš'as, nemo-kėdami lietuviškai, kaipo sū-nū tautų ką nuolat su Lietuva kariavo savo kronikose šitą taip ramią tautą, nupiešė bar-barais ir kraujageriais, prieš-ingai visi, ką mokėjo lietuviškai ir tyrinėjo Lietuvos dainas, suvis prie ko kito pri-ėjo. Antai kuomet skandinavų Sagose tarp ginklų trukš-mo visur tik kraujas upėmis tesilieja, lietuvių dainose vi-sur ir visame terandama vien ramios Beatricės**) paveikslą. Todėl tat įžymus lenkų rašėjas Kraševski's, ką gerai mokėjo lietuviškai nusprendė, kad šit-oji tauta, savo praieityje, y-ra viena iš simpatingiausių ir daugiausia užimančių tautų.

Su Kraševski'o nuomone sutinka ir filozofas Lesingas, kuris mokėdamas lietuviškai, va ką apie lietuvius sakė: "Savo stebėtinose dainose lietuviai nurodo, kad kiekvienoje pa-dangėje gemama poečių ir kad švelnesnis dvasios jausmas, nėra savastimi vienos tik ar kitos tautos, kuri didžiuojasi savo kultūra."

Kad geriau patvirtinus gi-minystę tarp lietuvių ir italų kalbos, štai keleta žodžių ką abiejose kalbose vienodai skamba ir vienodai reiškia — lietuviškai — retakas, carro — karas, garbare — gerbti, briglia (sk. brilija) — briz-gilas, ceppo — čiepas, mos-chetto (sk. mosketto) — muš-kieta, uola — uoga, scarmi-gliato (sk. skarmijato) — skar-maluotas, argine (dž) — dar-zinė, adobbare — dabyti, alveare — avilys, uopo — ūpas, mulino — malūnas ir tt. Šimtus galima būtų prirink-

*) antai — ragazzo, ragazacio, ragazzone — vaikas ir eiti toliau toryn, mūsų kalboje nesalima. Lietuviai tokiam atsitikime, kaip tik maziņa. Ant — daktaras, daktarėlis, daktarukas, daktarytis — ar daktarpalaikis.

**) Beatričė vadžiojo Dantę Svei-tykloje ir Rojuje sulgy "La Di-vina Comedia — Dante Alighieri.

ti panašių žodžių, kuriuos su-prastų kiekvienas italas ar kaimietis — lietuvis panašią giminytę, šitų dviejų kalbų galima išaiškinti nuomonėmis Erodoto, Strabono ir Tacto, kurie suteikė žinių, jog lietu-viai beabejo — Italijos pabė-gėliai, ką išsikraustė iš čionai laike naminio karo Marjo ir Sillės (107-84 m. prieš Kristui užgimus, ir tarp Cezario ir Pompėjaus (100-44 m. p. K. užg.). Šitą nuomonę pilnai patvirtino Aurelius Kassiodo-ras savo knygoje "Gotų istori-ja," aprašęs tenai lietuvių pa-siuntinystę į Teodoriką Didįjį. Iš savo pusės, šisai atsitiki-mas nurodo, kad lietuviai sa-vo pelkėse ir giriose lik tam dar laiku turėjo omenyje sa-vo senovės Italiją matutę.

Idant geriau pamačius kad lietuvių toli-gražu nebūta barbarais kaip kad juos nupiešė tuli be sąžinės istorikai, rei-kia patėmyti kad senovės lietu-viai sugebo palikti ainiams savosios kalbos pėdsakus, ka-dangi kaip kad Greikai ar In-dai ir jie mokėjo rašyti ant medžio žievės. Lietuviškas žo-dis "rašyti," paeinantis iš go-tų kalbos "runen" ir "vizen," nurodo, kad lietuvių žinojo "runo" raštą, ką patvirtina ir Nedimas — arabas. Senovės lietuvių vartota panašiai ir taip vadinamųjų Biarmijos ženklų (Senovės šalis, šiandienės Permo gubernijoje Rusi-joje).

Tečiau visi šitieji rašto ženklai buvo pamiršti ir Lietuvos rašybai amžių bėgyje įskiepy-ta rusų abecelė baltgudiškoje tarmėje, kuri pragyvoavo iki XVIII amžiu, t. y. iki laikui kuomet vietoj rusiškų raidžių įvesta lotyniškos — kurios ir Lenkijoje vartota.

Istorija, aiman, nebuvo prielanki nė lietuvių tautai, nė josios kalbos moksliskam išsiplėtojimui, kadangi sve-timtaucų užklupimai amžiais stengėsi užgesyti ne tik josios liuosą išsiplėtojimą, bet ir gy-vuojančios Lietuvoje spindu-lius net lotyniškos — kultūros, kas bent dalinai pasisekė mū-sų tautos priešams...

Pirmutiniai Lietuvos terio-tojai pasirodė vokiečiai, kry-žieiviai-teutonai, pakviestieji Lenkijon 1228 m. lenkų kuni-gaikščio Konrado Moravijoj kariauti prieš lietuvius stab-meldžius, šitieji šiandieninės Prūsų Karalystės išteigėjai pastatė sau tikslą konogrei-čiausia suvokietinti naujai ap-krikištus lietuvius.

Kad greičiau pasiekti savo netikusį uždavinį, įsakymu grosmeisterio Zigprydo Flich-tnagen jie 1309 metais užnygė visai vartoti lietuvių kalbą. Ačiū šitam patremtam įsaky-mui nei viena pora jaunave-džių negalėjo gauti slūbu ba-žnyčioje, kolei neišmoks jo vokiškai, neturėjo teisės už-imti kad ir mažiausios vietelės savo tėvynėje, net ir teismas buvo atliekamas vokiečių kal-boje. Šitoji baisioji našta slė-gusi lietuvius išstius 500 metų, galutinai iškerėjo 1872 m. kuomet Bismarkio įsakymu, lietuvių kalba galutinai tapo išguita iš pradinių mokyklų Prūsiose. Vienok-gi, nežin-rint šito baisaus persekiojimo ir šiandien dar 3-4 šimtai tūk-stančių lietuvių Prūsiose var-toja savą prigimtąją kalbą. Y-ra tai gyventojai Tilžės, Klai-pėdos ir Karaliaučiaus apskri-čių gyventojai, taip vadina-mos Mažosios, kurios prijun-gimu prie Didžiosios Lietuvos rūpinosi lietuviai 1914 m., kuomet po pirmutinių Rusijos laimėjimų Prūsiose, jie kre-i-pėsi į Vyriausiąjį Rusijos Va-dą D. Kumigaikštį Mikalojų, prašydami kad jisai tą pa-darytų.

Negeresnis taip pat liki-mas lietuvių kalbos buvo ir laikais josios susivienijimu su Rusija ar Lenkija.

Taip vadinamoje Lietuvių Rusų Valstijoje iki susirišimo su lenkais (1569 m.) niekam nė į galvą neatėita, persekio-ti lietuvių kalbos, gal ir delto, kad nedarius kliūčių savo

skaitlingesniems kaimynams (vokiečiams, rusams ir len-kams), naudojosi baltgudiš-kaja kalba visuos valstybės reikaluose ir tarp savęs ir su kaimynais, ir tik apie 1430 Didysis Vytautas, stengėsi į-vesti savo prigimtąją kalbą į Valstijos reikalus — bet to ne-padarė Kryžiolų atkalbėtas. Dingus galutinai Lenk.-lietu-viškai valstijai, kuomet ištisa beveik Lietuva atsidadė po Rusijos valdžią, prisieina su-sitikti su apvertkinta didžiū-didžiausia skriauda padary-tąja lietuvių kalbai. 1865 m. Petrapiylės valdžia išleido į-statymą draudžiantį spausti lietuviškas knygas lotynų rai-dėmis, tuom tikslu kad pri-versti lietuvius vartoti rusų abecelę (kirilicą).

Bet sumanymas vėjais nū-ėjo. Rusijos valdžiai nepasi-sekė sumanytas tikslas, ka-dangi lietuviai, nemastant di-džiausio persekiojimo, naudo-josi slaptai įvežtomis knygo-mis ir per 40 metų kantriai kentė baisiausių persekiojimų iki 1904 m. kuomet prašalinta netikusį įstatymą.

Nemažiau pavojingi lietu-vių kalbai buvo ir lenkai. Ačiū lietuvių krikštui įsispraudę Lietuvon jie nemokėjo ir ne-norėjo lietuviškai išmokti, to-dėl nieko jie gero nepadarė iš-siplėtojimui šiosios senų-se-novės kalbos, ir praminę ją stabmeldžių kalba (pagoniš-ka) sistematiškai ėmė ją nai-kinti, kaipo likučius senovės stabmeldystės.

Toksai pasielgimas, savai-mi, negalėjo turėti gerų pa-sekmių ir anot pačių lenkų prirodijimo, ačiū tokiam len-kų pasielgimui lietuviai ilgus amžius gyveno tamsybėse kas link tikybos dalyką, ką gerai patvirtina vienas iš lenkų istorikų Dr. J. Korzeniauskis savo knygoje "Analecta Ro-mana" (Krakova 1894 m. 172-174 pusl.)*

Kuomet, kaip matom, len-ku stengtasi ištautyti lietu-vius, pastarieji tarsi tyčiomis pasirodė darbštesniais mokslo dirvoje negu kad persekiotojai jų kalbos lenkai. Pirmutinė lietuviškoji knyga "Kelonė dušios į aną gyvenimą," iš-spausta 1533 m. o pirmoji len-kiška "Żywot pocziwego czlowieka" (gyvenimas doro žmogaus) pasirodė tik 1543 m. tai yra 10 metų vėliau. To-liau, pirmoji lietuviškoji gramatika "Universitas lingua-rum Lituaniae" išėjo į svieta 1737 m., o pirmoji lenkiškoji kun. Kopezniskio gramatika pasirodė vos 1783 m., t. y. 46 metus paskiau. Patsai apšauk-tasis lenkų universitetas Vil-niujė visu savo gyvavimo lai-ku turėjo neapykantoje lietu-vių kalbą, nes į 30 savo gy-vavimo metų, jisai išleido lietu-vių kalboje vienu tik vieną knygelę — apie bites ir kad iš-mušti iš liaudies jų protėvių kalbą, tasai pats universi-tetas, kaipo viršininkas mokyk-lų Lietuvoje ne tik ką neileido į mokyklas lietuvių kalbos, bet dar įsakė visose mokyklo-se išguldinėti lietuvių vaikams tikyba lenkiškai. O paskui po

*) Reperiuntur multi inter silvas degentes, praesertim in Samogizia, qui solem te lunam, serpentes, arbores, escimias et lucos seu praesides corem daermonis et lares pro du colunt. Hinc fuit ut agrestes rudes sint admodum in religione, quod presbyteris et parochis linguae suae peritos non habent."

*) Reperiuntur multi inter silvas degentes, praesertim in Samogizia, qui solem te lunam, serpentes, arbores, escimias et lucos seu praesides corem daermonis et lares pro du colunt. Hinc fuit ut agrestes rudes sint admodum in religione, quod presbyteris et parochis linguae suae peritos non habent."

*) Reperiuntur multi inter silvas degentes, praesertim in Samogizia, qui solem te lunam, serpentes, arbores, escimias et lucos seu praesides corem daermonis et lares pro du colunt. Hinc fuit ut agrestes rudes sint admodum in religione, quod presbyteris et parochis linguae suae peritos non habent."

*) Reperiuntur multi inter silvas degentes, praesertim in Samogizia, qui solem te lunam, serpentes, arbores, escimias et lucos seu praesides corem daermonis et lares pro du colunt. Hinc fuit ut agrestes rudes sint admodum in religione, quod presbyteris et parochis linguae suae peritos non habent."

Rusijos valdžia į 10 tik metų spaudą atgavus (1904-1914), Litetuvoje išėjo į svieta šim-tai tūkstančių knygų lietuvių kalboje. Toksai tautiškas ju-dėjimas sukėlė baisingą reakciją iš lenkų pusės, ir sulenkėjusi-eji Lietuvos dvarponiai didi-kai susispietę į sąjungą prieš patį lietuvių vardą, kaip namieje taip, ir svetur, stengėsi ir stengėsi pertikrinti kitatau-čius, kad lietuvių kalba tai vienas tik mažas vargo dialek-tas, netinkas aukštesnių min-čių išreiškimui...

Įžymesnis iš šiosios bendrovės vadų buvusis kitados Rusijos valstybės Tarybos na-rusis, Vilniaus gubernijos su-lenkėjusis dvarponis baltgu-dis Ipolitas Korvin Milevskis savo "Memorandum'e" "Ob-servation sur le conflit des langues polonaise et lituanien dans le diocese de Vilna" (Paryžiuje 1913 m.), kad ap-dumti akis tiems ką nemoka lietuviškai, sakėsi galvs vie-na diena išmokti lietuvių kal-bos: "Mais a ce compte je vais savoir le lituanien d'ici ce soir" (p. 31.). Tečiau įžmusis rašėjas matoma ar pamiršo, ar gal suvis ir nežinojo, kad kur kas anksčiau negu jis lietuvių kalbos svarbą ir prakilumą gvilveno toki mokslo vyrai, kaip kad Fortunatov'as Mel-liet'as, Kraševski's, Schlei-cher'is, Niemi's, Aleksand-rov'as ir daugelis kitų kurie suvis ką kitą nurodė.

Straipsnis užbaigtas trūm-pu gražiu kreipimosi į Italų visuomenę, kuri turėdama tiek bendro kalboje su lietuviais, tikrai neapleis kylančios tautos — ir tai vardan amžių Ro-mos ir vardan lotynų kultū-ros.

Kun. K. Prapuolenis.

Kun. K. Prapuolenis.

Kun. K. Prapuolenis.

Kun. K. Prapuolenis.

Kun. K. Prapuolenis.

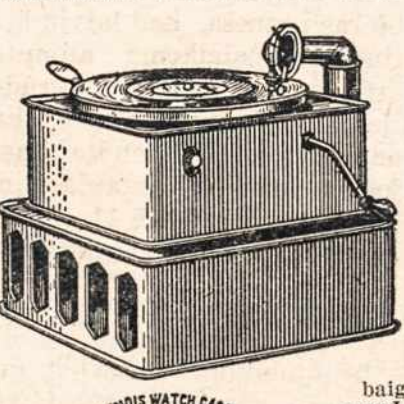
Kun. K. Prapuolenis.

"Ėmės ir kalbėk"

NAUJAS JUOKAUNAS
DEKLEMATORIUS.
Rinkinyas naujausių juokaujų monologų, dialogų ir deklamacijų. Ta knygelė yra pagaminta mūsų scenoms margumy-nus "Vaudeville" rengti. Tinkanti kiekvienoje progėje ir kiekvienam artistui ir artistei.
Lietuvių kalboje dar tokių scenos įvairumų neturėjome.
Kaina vienos knygelės 30 centų.
Sųkiu imant 5 knygeles tik \$1.00.
"D A R B I N I N K A S,"
244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

DYKAI! GRAMAFONAS DEL VISŲ DYKAI!

MES TURIME 5 TUKSTANČIUS GRAMAFONŲ IŠDUOTI. RAŠYKITE TUOJAUS IR MES PASIŪSIM JUM VIENĄ DYKAI!

Tik pamąstykite kokį smagumą jus turėsite turėdami šį patogų gramafoną savo namuose. Šis gramafonas stipriai padarytas ir puikiai nudallintas. Jus galėsite linksintis su savo šeima ir draugais be jokių išlaidų. Delko jus išleidiatė tiek daug pinigų ant brangaus gramafono, kuomet šis taip geras, kaip ir brangi mašina. Šis gramafonas yra parduodami už labai aukštą kainą, bet mes duosime šį brangų gramafoną del kiekvieno VISIŠKAI DYKAI. Ant trumpo laiko del tu, kurie užsisakys nuo mūsų žemiaus ap-rašymu Anksu Denktą Laikrodėlį, šis laikrodėlis labai stiprus ir puikiai užbaigtas artistiškais pagražinimais, tu-ropas suvokti įspūvis mūsų osų spūjų rytis iš geriausio niškilo ir plieno, turis 21 akmenį ir taip gerai nustatytas, kad eina nei greit nei palengva. Štai kame priezastis, delko šis laikrodėlis yra vartojami profesionalų žmonių, kaip tai: mašinistai arba kondaktorai, kurie turi turėti teisingą laiką. Nedaro skirtumo, kur jus pirskite laikrodį, jus niekadoms negausite geresnio net ir už \$30.00. Ties laikrodžiai paprastai par-duoda už \$25.00 ir aukščiau, bet mes par-duodame juos sulius dirbtuvės kainos už \$12.95 ir prosiu jus dar duosime šį viršų pamėdėtą gramafoną su penkiais rekordomis ir vie-nu šimtu adatų VISIŠKAI DYKAI. PASTABA: — šis pasiūlymas tik ant trumpo laiko, delto, kad mes turime tik 5,000 šių gramafonų išduoti tam reikalui, kad butų ži-moni mūsų laikrodžiai tarpe žmonių. Ant vie-no adreso, mes nesiusime daugiau laikro-džių. Kaip vieną už kainą \$12.95. Gramafo-ną ir rekordus jus gausite dykai. Mes patariam jums pasiskubinti su užsa-kymais, nes pristatymas bus atšauktas ir i labai trumpą laiką ir laikrodžių kainos pakils. Atsimink, kad mes jų parduodame šimtais kasdiena ir gau-name laiškus su padėkovone. Žmonės pabūkęs jums, mes laikrodį jus galėsi-te parduoti vėl už daug aukštesnę kainą negu jus moksioje. Gramafon ir rekordus jus gausite dykai. Mes neklusame jus apie pinigų išanksto, o tik parasykite savo vardą, pavardę ir adresą aiškiai įdėdami \$2.00 kaipo de-pozitą ir likusius užmokėsite kuomet bus pristatyta į jusų namus. Kiekvienas turėtų pasinaudoti šiuo pasiūlymu, kaip, kad tūkstančiai jau padarė. Kitos tokios progos jus jau neturėsite savo gyvenime. Tai-gi rašykite šiandien! :
EUROPEAN WATCH CO.,
1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. Dept. 201

1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. Dept. 201

Nuga-Tone

PADARA TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERES.

Turedamas sunaikinta Sveikatą ir Spėkas; turedamas neaiškia mintė ir nusilpnėta kūn; pasibodis imant vaistus del padidina veiklum ir vaistus avigalin-čius, bandyk Nuga-Tone ir persitikirk kaip greitai laiku žau-sei visai nauju žmogū! Deyvies iš dešimtes visų žmogaus ligų, tokiu kaip blyras apetitas, neguromulvimas vidurių, gazi ir išpuštai, užkeltėjimas skilvos, tulžinis, anemia, kankinimai neu-matizmo, skausmai galvos, neutraliz, stoka energijos, nusilpne-jimas nervu ir negalėjimas miegoti, paėna nuo stoka nervu pažėjimo, skistos vandenuoto kraujo ir neužtektinios cirkuliacijos kraujo.
Kožna dalis kūno ir kožna jo veikime remiate ant nervu pažėjimo, kurios didžiausią užlaiką geram stoviuje pilva, įkams, inkstus ir grobus, širdis plaukimo, kraujo cirkulavimo. Nuga-Tone yra labai protingas gydymas nuo nusilpnėtu nervu ir abelo sunaikinimo kūno. Kodėl? Todėl kad jie yra sutaisyti iš aštoniu brangių, sveikata duandančių sudėtinis vaistus, rekomenduoti ir nurodytu per garšingus Gydytojus. Yra jie ypatinai maistingi ir Geležė ir Fosforą-maistus del Kraujo ir Nervu.
Nuga-Tone pridaua gyvybę jukoms, pasitirin grobus teip, jor je tuštinais regulariškai. Atgavin inkstus, išvara laukui nuodines atmatas. Niera daugiau gazu ir suputimu, niera smir-dancio kyapo ar apviktio lietuvių! Nuga-Tone duos jums stebuklingą apetitą, silną guomulavimą, tvirtus nervus ir kieta pastiprinta miegą. Nuga-Tone sustipris kraujo ir pagerins cirkulavimą, priduos raudono-mo veidui ir žibumą akiems! Nuga-Tone padara tvirtus, rustus vyrus ir sveikesnes ir puikesnes moteres. Nuga-Tone netaisina savyj jokiū mirsdamū ar daromū paprotė vaistu. Sudėti jie yra parankiam pundelei. Yra apviktii cukrum, priimam skoni ir vartuoti galima be jokio neparanukumo. Bandyk juos. Rekomenduosi visiems savo proteloms.
MUSU ABSOLUTIŠKA GVARANCIA: Prekė Nuga-Tone yra vienas (\$1.00) doleris už konkute. Kožna konkute talpina devynius dešimtus (90) piliulu, arba vieno mėnesio gydymo. Galite pirkti šes konkutes, arba šešius mėnesius gydymo už penkius (\$5.00) dolerius. Imk Nuga-Tone per divident (2) dienas ir jeigu ne busi užgandintas, pa-sekimi, sugrąžink konkute ir pilsus, o mes umai sugrąžinsime jusu pinigus. Negalite prapulditi viena centa. Mes imame rizika.
PRISIUSK SAVA PASTELIAVIMO ANT TUO KUPONA.
National Laboratory, L. 22-637 South Dearborn St., Chicago, Ill.

Gerbiameji: Iduo čionais \$..... ir medžiui pristuti man..... konkute Nuga-Tone.
Vardas ir pavardė.....
Gatvė ir numeris.....
Miestas..... Valstija.....

Vienas iš Geriausių Lietuvių GRABORIŲ

PETRAS AKUNEVIČIUS.

Suteikia mandagų paskutinį patarnavimą kiekvienam.

Taip-gi išrendavoju automobilius vestuvėms, krikštynoms ir taip draugiškiems pasivažinėjimams.

Ofisas: 258 W. Broadway. Tel. S. B. 381.

Gyvenimo Vieta: 702 E. Fifth St. Tel. S. B. 1891-M.

SOUTH BOSTON, MASS.

IS DARBININKU JUDEJIMO AMERIKOJE.

Periodas 1800-1861.

PRIEZASTIS NELYGAUS TURTY PADALINIMO.

Tikra bėda ir vargas yra tai vaisiai nelygaus turtų padalinimo. Žmonės tiesa nėra lygūs taupume. Nors ir lygiai būt turtai išdalinti, viens savo dalį greit praleistų, kitas ilgai užtektų. Vėl rastūs nelygybė. Išrišimui šios problemos popiežius Leonas XIII paduoda sumanyką, kad valstija privalo rūpintis dauginimu savininkų. Juo daugiau savininkų bus, tuo lengviau be turčių klausimas bus išrištas. Biednumo priežastimi yra tai nelygus turtų padalinimas. O nelygus turtų išdalinimo šalinti yra išrasta sistema, kuri veda bei leidžia monopolizuoti turtus: judinamus ir nejudinamus. Toji sistema jau apsi- reišė dar ir besiorganizuojančioje šioje šalyje, tuose pirmuose šimtmečiuose.

Tame periode daugiausiai galėt atievių buvo iš Anglijos. Iš Anglijos persikėlė čion daugelis ipročių ir bendros tiesos, kurios išaugo aristokratiškoje, monarchiškoje šalyje. Tos tiesos beabejo netiko respublikai ir privalejo būt pakeistos tinkančiomis. Ir čia tai prasidėjo nelygybė, godus susikrovė didelius turtus, sudarė trustus, monopolius ir tt. Tie trustai-monopoliai nuo šio periodo pradėjo išlengvo augti ir nūnai jie išaugo į didelius ir galingus.

Vaistus šiai sistemai, kaip devyniolikame amžiuje taip ir šiame, nekurię perša atimti turtus per kraują, t. y. su prievarta. Kiti-gi tą būdą pasmerkia. Sulig popiežiaus Leono XIII darbininkų pagarba privalo būt išauklėta. Tikra krikščioniška artimo meilė turi sugrįžti. Meilės ir brolybės ryšis tur būt tarpe darbdavių ir darbininkų. Visuomenėje opinija privalo būt išauklėta suprasti ir gerbti darbininkus, o ne neapkęsti bei su panieka juos žiūrėti. Daugiau mokslo, mokslo tikro liaudžiai, šaukė tuomet ir nūn šaukia tikri agitatoriai. Tikras krikščioniškas mokslas, kurs mokina meilės, o ne apikantos, prives darbininkus prie pagerinimo būvio, prie žmoniško gyvenimo. Bedieviškas mokslas neturintis tų kokybių, neatnešė gero ir neatneš. Todėl privalo būt visiems aišku kokia darbininkams mokslo už- vis labiau reikia.

Tame pirmame darbininkų judėjimo periode, nors mokslas darbininkams nebuvo taip lengva įgyti, bet netrūko visokios rūšies apšvietos skleidėjų. Išleisdavo laikraščius, knygeles. Viena iš žymiausių knygelių bus tai po antgalvini: "Prakalba Darbininkų Draugijai." Toji prakalba buvo sakyta 1831 Dedham, Mass. darbininkams. Kalbėtojas S. Whitecomb Jr. išdėstė neteisėną turtų padalinimą, darbo vaisių bei uždario paskirstymą. Pasigeri, kad darbininkų organizacijos auga, kad jos yra paėmusios sau už siekį visas blygybes bei netikusią sistemą pataisyti. Išsireiškė, kad esą nors darbininkų draugijos dar palyginamai naujos, ale jau pradeda visur platintis bei bendromis darytis.

Labiau pastebėtinis prakalbos tuomet Naujosios Anglijos darbininkams tapo pasakytos Boston'e, Charlestowne, Cambridgeport'e, Waltham'e, Dorchesteri, o Main valstioje Portlande'e, Saco, ir Dover N. H. Ten buvo kalbama apie apšvietą, darbininkų klesų padėjimą Europoje ir Amerikoje.

Tik ką bepradėjus darbininkams judėti radosi to judėjimo slopintojų. Šie nuolat ro- dė Amerikos darbininkams Anglijos pramonėje puikų pa- vyzdį. Kad tai išdirbystės privalo būt išaugintos į dides- les istaigas, nors visuomenė, darbininkai ir daug nukentė-

ty. Negana to darbdaviai susirinkę į Concord, Mass. išnešė rezolucijas geriau panaikinti darbininkų uniją nekaip savo apsaugos nustoti. Kaip da- bar taip ir tuomet, darbdaviai vis labiau žiūrėjo kad tik dau- giau turto sukurtų, o ne kad teisingai su darbininkais ap- seiti.

Daugelis brošiūrėlių tuomet buvo atspausdinta, kurios nu- šviečia santykius tarp darbo ir kapitalo, darbo valandų ir al- gų, gerų ir blogų darbininkų judėjimo pusių ir ant galo nu- rodo nesąžiningus išdirbėjus, kurių ir tada jau netrūko. Seth Luther buvo tada galėt vienas iš didžiausių darbinin- kų apginėjų, kurs faktais pri- parodė kad reikia pagerinti darbininkų padėjimą.

Tasai pats autorius plačiai išdėstė apverttiną vaikų pa- dėjimą. Nurodė didį skaitlių nepilnamečių. Nekuriose ko- lonijose vaikų dirbančių skai- tlius buvo mažne didesnis ne- kaip nūnai kad yra. Abelnai ir tuomet vaikams buvo už- ginta idrbiti.

Darbo valandos tais laikais abelnai buvo daug ilgesnės. Darbininkai turėdavo dirbti nuo dvylikos iki penkiolikos valandų į dieną. Kaip p. Ely paduoda kad Naujosios Ang- lijos fabrika abelnai dirbdavo tryliką valandų į dieną per vi- sus metus. Connecticuto val- stijoje nekurię fabrika dirbo keturiolika valandų į dieną, o nekurius ir suvirš penkiolika valandų dirbo. Pav. Eagle fabrike Griswolde dirbo pen- kiolika valandų ir dešimtis mi- nučių. O Patersono, N. J. fab- rikės reikalavo moterims ir vaikams pradėti darbą nuo pusės po keturių iš ryto.

Fabrikų tvarka buvo žiauri ir sunki, beveik suvis nežino- ma mums. Nekurios proteston- ū sektos verste versdavo dar- bininkus mokėti duokles pala- ikymui jų religijos. Arba tu- rėdavo lankytis jų kirkuvėse o ne, prašalindavo iš darbo. Pa- čiose dirbtuvėse nebuvo gamė- tinai tyro oro. Langai daž- niausiai būdavo užkalti. Mo- ters ir vaikai buvo spiriami po prievarta skubinti dirbti, už neskubinimą gaudavo botagų. Nebereikalavo vietoje apie- pie tūkstantis moterų prieš darbdavius pakėlė revoliuciją. Dar žiauriau vienoje vietoje apsiėjo su kurčių ir nebyliu, kuriam kaip p. Ely sako ma- žiausiai šimtas botagų tapo į- krėsta. Po tokios operacijos vaikas guėdžio kaip negyvas. Atsitikimas buvo Mendon, Mass. kad vaikas dvylikos me- tų pasiskandino, idant fabri- kos darbo išvengus.

Algos ir-gi buvo mažos. Su- vienyta rankų-audėjų preky- bos bendrovė Baltimore, Md. 1835 praneša, kad darbinin- kai ten uždirbdavo nuo 65c. iki 75c. į dieną. Tokio uždar- bio nei tada nebuvo gana ge- ram žmoniškam su šeimyna pragyvenimui. Šeimynos ne- galėdavo užmokėti lėšas už vaikų mokymą. Nors tada pragyvenimas buvo pigus, bet su tiek buvo sunku išmisti.

Tie visi žiaurumai ir nega- nėtinas už darbą atlyginimas vedė darbininkus prie dides- nio ir didesnio judėjimo, prie organizavimosi. Tasai judėji- mas nelyginant tebėra ir nū- dien. Darbdaviai, kaip tada pradžioje taip ir dabar, tavo- rų prekes bei išdirbtus pro- duktus vis keli ir kelia, o al- gos mažai kyla. Algos suvis neproporcionaliai keliamos. Tas padaro darbininkui stoką pragyvenime. Jei darbinin- kas negauna nei minimalės al- gos, jis priverstas griebtis priemonių kad bent tą mažiausią algą reikalingą pragyveni- mui pasidaryt. Žiaurumai dar- bdavių su darbininkais ir ne- ganėtinas už darbą atlygini- mas buvo ir bus didžiausiais darbininkų judėjime fakto- riais.

Pr. J. Jis. (T. B.)

IR-GI DARBININKŲ BŪVIO GERINIMAS.

Kuomet darbininkai ne juo- kais pradėjo bruzdėti ir reika- lauti to, kas jiems būtina pri- klauso, tai kapitalistų dūšia kaip gyvatė iš po kero pradė- jo visokiais balsais šnypsdama darbininkus gaudinti.

Darbininkai, žinoma kaip darbininkai: vieni ant jos šny- pštimo tik nusispjovė, kiti pe- čiais patraukė, dar kiti nusi- juokė o atsirado net ir tokių, kurie pasipainiojusį po ranka pagali arba akmenį pagriebę sviedė gyvatei į buožę, bet per įvairių krūmų susipynusius brūzgus ne taip lengva yra ka- pitalistiškai gyvatei suduoti ir delto mažai jai teklūdavo.

Tuomet darbininkai sumanė tuos kapitalistiškąją gyvatę nuo jų ginančius brūzgus iš- kiršti ir kovos lauką nuo ne- reikalingų perškadų - klinčių apvalyti, ir, visi uoliai grie- bėsi už darbo...

Kapitalistai pamatė kad jau jiems bus riestai, išsinėrė iš gyvatės odos, apsimovė lapės uodegutės ilgaliežuvis kailiu ir numuilit darbininkus...

Jūs darbininkėliai, vargo pelės, mes jus išnaudojome, skriaudėme neteisėjam darėm - bet tai delto, kad tas pa- pasaulio surėdymas yra neti- kes.

Tas pasaulio surėdymas spaudžia lygiai ir jus ir mus delto suėję susitarkime ir pa- darykime taip kad jums tek- tų našta darbo o mums iš to darbo pelnas, tuomet bus pa- saulyje viskas gerai, jūs dirb- site o mes lėbausime, tai bus, taip sakant, visuomeniškų pa- reigų nešimo padalinimas...

Darbininkai ant tokios kapitalistų kalbos nuspjovė, trenkė durimis ir bendras ta- rybas apleisdami paliko vie- nas kapitalistų lapės tekremta viena kitai uodegas.

Kapitalistai suprato kvailai padarę ir dabar stengiasi tą savo klaidą atitaisyti. Visi jų gudruoliai pradėjo savo ma- kaules laužyti kaip čia darbi- ninkus išnaudoti ir pasaulini- inkalbėti kad tas išnaudojimas esąs geradėjis.

Įvairių būdų ir dalykų jie jau sugalvojo, apie kuriuos skaitant piktumas ir juokas i- ma, bet šiuomi kartu tamis- toms pranešiu tik apie vieną, apie kurį kapitalistų daug yra būbinijama kaip apie kokį tai kapitalistų proto stebūklingą išradimą.

Dalykas yra tame kad žmo- gus norima padaryti mašina ir su juomi taip apsieiti kaip su mašina.

Išmatuos žmogaus-darbinin- ko raumenų spēką ir nustatys palei spēkos didumo jam dar- bą ir užmokesnį.

Laikas nuo laiko tam tikrais prietaisais patikrįs tos spēkos stiprumą o jeigu matys kad toji spēka mažėja, tai sumažis ir užmokesnį... ir taip... galų gale išmes lauk iš dirbtuvės kaip išdevėtą mašiną...

Juk ir be to naujojo suma- nymo jau tas yra praktikuo- jama, bet matote kame daly- kas, dabar kaip kurie ir senes- ni žmonės per ilgesnį laiką vienoje dirbtuvėje bedirbdami išsdirba didesnes algas o kuomet šita reforma pereitų, tai labai lengva būtų senesniems darbininkams algas sumažinti delto kad jau jų raumenų spē- kos išnašūnas nudėvėtas.

Ant pažiuros tas dalykas ro- dosi vien tik juokai, bet gi- liaus į jį įsigilinant matosi kad tai yra gana gudriai su- galvotas ir visapusiškai ap- svarstytas naujas darbininkų išnaudojimo palaikymui bū- das.

Stipriems darbininkams gal- kiek ir daugias algos būtų mokama - tai del to kad jie daugiau tylėtų, matote su jais kaip pajėga daugiausia skai- tomasi.

Su silpnesniais ir su senes- niais mažiau skaitomasi, delto jie mažiau ir algos gautų.

O tą visą sistemą remdami kapitalistai remiasi tuomi būd- dabar darbininkų neužsiganė- dinimai kyla iš to kad vieni

perdaug darbininkai uždirba o kiti permažai.

Jie apie tai kad visas uždar- bis į jų kišenių sulenda, tai nešneka...

Ar jiems pavyks darbinin- kus paversti į mašinas ar ne mums nesvarbu, bet svarbu iš kalno žinoti tos pinklės kurias kapitalistai darbininkams sta- to, ir žinoma, pasistengti jas išardyti, kad jos mums nebū- tų kenksmingos.

F. V.

VISŲ DARBAS.

Mielas broli ir sesiuke, Biskį apsiptokie. Nors trumpiausią valandžiukę Giliai pagalvokie.

Kaip mes kalbai tai prijau- čiam

Rimto darbininko. Kokia domą mes atkreipiam į šitą dalyką.

Iš šalies mes šalta žiurim, Nieko neatbojam, Paslapties tos nieks nežino Ką savyj dūmojam.

Ar mes galim taip tylėti Ant klausimo šito Nei mažiausiai neparemti Darbo nustatyto.

Ne, broliukai, laikas stoti Ir akis pratrinti. Brangų darbą nustatytą Viešai pripažinti.

Štai jau daug tautiečių kruta, Kiek jų spēka gali, Ir tu kelkis, stok į darbą, Brolyti miegali.

Suprask, drauge, svarbą šitą, Eik išvien tu veikti, Idant tvarką mūs tėvynėj Kuogreičiaus įsteigti.

Apgalvokim kokią naudą Mes iš to turėsim, Kuomet Lietuvą liuosybėj Pilnoj paregėsim.

U. Gudienė.

PAAIŠKĖJO DALYKAS.

— Jūsų sūnelis, kaip žiūriu, tai yra labai mandagus, nebe- to gal yra visų ir mylimas. Malonėjosi Pritupkienė prie Pupkienės, savo saldžiąja kal- bele.

— Taip, o jį, visi miesto valdininkai myli; kaip pasi-

gauna, tai laiko po kelias sa- vaites. — Atsakė nei šiaip nei taip, Pupkienė.

— Ar-gi?..

— Va, dar ir dabar kaip tik sugrįžo iš miesto viešnagės.

— Ar tai jį ir į viešnagės prašo miesto viršininkai atei- ti? — Paklausė Pritupkienė.

— Eis jis tau pats. Džiaug- kis... Polieimonai pagavę nu- veža. — Aiškino Pupkienė.

— A... dabar tai suprantu kame dalykas. Atsakė rim- tai Pritupkienė.

J. V. Kovas.

NAMINIS GYDYTOJAS.

Senoji Plikienė, Aure duoną minkė; Jai pradėjo sukti Mėšlungis pakinkį. O ką ji nedarė, Raižės ir trepsėjo; Verkė, šaukė, plūdo; Iškęst negalėjo.

Tuo atėjo Plikis, Skausmą apžiūrėjo, Ir naminiu būdu Gydyti pradėjo.

Vieną, kitą pantį Per kulnis uždėjo, Tuo sveika Plikienė, Jau kedėj sėdėjo.

Nors toji gyduolė Jai ne visai tiko, Bet ką-gi daryti... Taip Plikiui patiko.

J. V. Kovas.

PASIKLAUSIUS.

Buvo prakilnaus choro koncertas.

Dainavo įvairių įvairiausias dainas, visokiais maišytais balsais. Dainavo labai gražiai; ypač atsižymėjo kelių bobelių balsai, mat chorą buvo mai- šytas. Bobos dainininkės savo vaikus atsinešė, kitos į ve- žimukus atsivežė. Vaikus su- sodino apie sceną, o pačios su- lipo prie choro ant scenos.

O gražumėlis!... Kad už- traukė... choras ant scenos, o vaikai dainininkų žemai. Ne- išpasakytai stebėtini balsai po svetainę išsiplėtojo; įvairiau- siai, maišytai, choras sudai- navo. Bemelia pasiklausyti, tik nežinia kurių klausyti, vi- si maišytai dainavo. Netiek gražu buvo, kiek to pagyri- mo; kiek tos užuojautos; mat buvo įvykusios naujienybės.

Vienas iš klausytojų pasa-

kė: — Ar negalėtų tos bobos, kada eina dainuoti, palikti sa- vo vaikus namie.

J. V. Kovas.

LIETUVOS PILIEČIAI!

PAZIŪRĖKIT Į ŽY- DINČIĄ LIETUVĄ, NE- DUOKIT JAI NUVYS- TI. PIRKdami VI- DAUS PASKOLOS BO- NUS PALAISTYSIT JĄ KAIP GĖLĖ, KURI TUOJ ATNEŠ JUMS, PILIEČIAI, GAUSIN- GŲ VAISIŲ.

KAD RAGUS NU- LAUŽTUM LENKŲ

PONAMS

NEGAILEK PINIGŲ PASKOLOS

BONAMS.

ŠVENTO JONO EVANGELISTO PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA. SO. BOSTON, MASS.

- PIRM. — Motiejus Zioba, 539 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
 - VICE-PIRM. — Pov. Mikalauskas, 248 4th St., So. Boston, Mass.
 - I PROT. RAŠT. — Jul. Saviekas, 262 Fourth St., Room 7.
 - II PROT. RAŠT. — G. Gėdminas, 126 O St., So. Boston, Mass.
 - FIN. RAŠT. — Mar. Brikaitė, 47 Vale St., So. Boston, Mass.
 - KAS. — Andr. Naudžiūnas, 16 Winfield St., S. Boston
 - MARŠALKA — Step. Naviekas, 181 D Str., So. Boston, Mass.
- Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kiekvieno mėne- sio 3:30 val. po pietų Bažnytinėje Salėje, So. Boston, Mass. Sekan- tis susirinkimas bus 16 d. lapkri- čio 2-rą val. po pietų.

L. D. S. VALDYBOS ADRESAI.

- Dvasiškas Vadovas — Kun. F. Kemėšis, 381 Westminster Ave., Detroit, Mich.
- Pirmininkas — Pranas Virak's, 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- Vice-Pirmininkė — M. Žukauskaitė, 1 Grime St., So. Boston, Mass.
- Sekretorius — A. F. Kneizis, 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- Iždininkas — Jonas Glineckis, 277 Silver St., So. Boston, Mass.
- Iždo Globėjai — Ona Jankienė, 1428 Columbia Road, So. Boston, Mass.
- B. Morkaitė, 145 Main St., Athol, Mass.
- J. M. Bakšys — St. Bernard's Seminary, Rochester, N. Y.
- Kontrolės Komisija — Kun. K. Urbonavičius, 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.
- Kun. P. Juškaitis, 40 York St., Cambridge, Mass.
- Vladas Jakas, 37 Jefferson St., Cambridge, Mass.
- Literatiškoji Komisija — Kun. F. Kemėšis, 381 Westminster Ave., Detroit, Mich.
- Kun. K. Urbonavičius, 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.
- Pranas Gudas, 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- Pranas Virak's, 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- Kun. J. J. Jakaitis, 41 Providence St., Worcester, Mass.

AM. L. R. K. FEDERACIJOS VALDYBOS ADRESAI.

- PREZIDENTAS — Kun. J. Jakaitis, 41 Providence St., Worcester, Mass.
- VICE-PREZIDENTAS — Kun. Pr. Bučys, 2634 W. 67th St., Chicago, Ill.
- IŽDININKAS — J. Močkus, 1301 So. 50 Ct., Cicero, Ill.
- SEKRETORIUS — Kun. F. Kemėšis, 381 Westminster Ave., Detroit, Mich.

TAUTOS FONDO VALDYBOS ANTRAŠAI.

- His Eminence James Cardinal Gibbons, Honorary President, Baltimore, Md.
- Kun. K. Urbonavičius, prez. 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.
- B. Vaškevičūtė, Vice prez., 71 Warwick St., Newark, N. J.
- Kun. A. Petraitis, Vice-prez., 105 Main St., Athol, Mass.
- B. V. Vaišnora, kasierius, 1514 Carson St., Pittsburgh, Pa.
- K. J. Krušinskas, sekret., 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- Kun. F. Kemėšis, kasos globėjas, 381 Westminster Ave., Detroit, Mich.
- J. Grajauskas, kasos globėjas, 2016 Sarah St., Pittsburgh, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ VARGONŲ DIRBTUVĖ. Išdirba geriausius vargonus ir taip-gi pataiso senus. Antanas Radviečius, 177 New York Ave., Newark, N. J.

TUOJ REIKIA SUKELTI LIETUVOS PASKOLA!

Lietuvos valdžia prašo Amerikos lietuvių kuo greičiausiai paskolint jai vieną milijoną dolerių ant dviejų metų ir dar prižada mokėt 5 ir pusę proc. į metus

Organizuokite Paskolos Platinimo KOMITETUS.

Amerikos Lietuvių Taryba ir Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba priėmė sekančią rezoluciją šiam reikale Lapk. 5 d., Pittsburghe. "Amerikos Lietuvių Taryba pripažįsta ir apsiima remti sutartį tarp Lietuvos valdžios ir Amerikos Lietuvių Prekybos Bendrovės su- kėlime \$1,000,000.00 paskolos dvejiems metams ant 5½ nuos."

KO MUMS DAR LAUKTI ILGIAU? PILDYKIME SAVO PRIEDERMES. PIRKIME LIETUVOS BONUS!

Visus pinigus nereikia dabar inešti. Dabar perkant bonų

Už \$50.00 reikia imokėti nemažiau \$5.00
" \$100.00 " " " \$10.00
" \$500.00 " " " \$50.00
" \$1000.00 " " " \$100.00

Sėsk tuojaus ir išpildęs aplikaciją prisiusk tuojaus su reikalingu mokes- čiu. Tada galėsi būti ramus žinodamas kad savo priedermę išpildei.

Lietuvos Bonų Išdas

120 Tremont St. Boston, Mass.

Šiuomi užsirašau Lietuvos Bonų už \$..... ir su šiuo laišku prisiunėiu pirmą mokesčį \$.....

Lai gyvuoja Lietuva!

Mano vardas
 Gatvė
 Miestas

Lina iš So. Boston'o utarnin-
tais, ketvergais ir subatomis. Lei-
džia Am. Lietuvių Rymo-Katali-
kų šv. Juozapo Darbininkų Są-
junga.

"DARBININKAS"
(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly pa-
per. Published every Tuesday,
Thursday, and Saturday by St.
Joseph's Lithuanian R.-C. Asso-
ciation of Labor.

SUBSCRIPTION RATES:
Yearly\$3.00
Boston and suburbs4.00
Foreign countries yearly4.25

"Entered as second-class mater Sept.
22, 1915 at the post office at
Boston, Mass., under
the Act of March
3, 1879."

SILPNESNIUJU ISNAU-
DOJIMAS.

Nuo pasaulio pradžios yra
taip, jog silpnesnieji yra sti-
presnieji išnaudojami. Sti-
presnieji yra ponai, silpnes-
nieji darbininkai. Istorijsj vi-
suomet buvo taip, jog didžio-
sios tautos išnaudoja maža-
sias. Stipriosios tautos vi-
suomet stengiasi pavergti silp-
niasias. Visi dabar dyvijamės
kodel lenkų tauta, pati per
šimtmečius ragavusi svetimo
jungo kartybes, dabar tautų
pasilinosavimo gadynėje ji
stengiasi uždėti savo jungą
ant lietuvių tautos ir kitų kai-
myių.

Teisybė pas tulas tautas yra
apsireiškęs teisingumo ir do-
ros jausmas, kad negrobtį svei-
mos žemės, nepaverginėti
kitų tautų. Sakysim Šv. Val-
stijos niekas negali prikišti,
kad jos norėtų bent kur užimti
bent sprindį svetimos žemės.
Gi niekas nepasakys, kad A-
merika to nedaro del savo silp-
nybės. Švedijai, Norvegijai,
Danijai, Šveicarijai ir gi var-
ga galima būt prikišti bent
kokius imperialistiškus tiks-
lus. Bet lenkai, vokiečiai, ru-
sai kaip alkanausai, žiauriau-
si žvėrys dieną naktį tyko
praryti Lietuvą ir kitas ma-
žesnes tautas.

Stiprūs kapitalistai išnaudo-
doja silpnus, nesuorganizavusius
darbininkus. Bet gerai su-
siorganizavę darbininkai ingi-
ja savo teises, taip, kaip ir
susipratusi tauta, stodama iš-
vini atsigina nuo stiprių kai-
myių. Darbininkų klesia, y-
pač augstesniųjų amatų, da-
bar gan stipriai stovi. Darbi-
ninkų organizacijos, unijos y-
ra reikalingos. Apie jų reika-
lus ir teises plačiai kalbama,
rašoma. Iš antros pusės kapiti-
listai smerkiami, niekinami,
tiesiog ant jų šunes kariaimi.

Bet ar neapsireiškia tarp or-
ganizuotų darbininkų "lenkiš-
kumas," tai yra pamiršti apie
savo išnaudojimą ir nei kiek
neatsižvelgti į atsilikusius dar-
bininkus einant prie vis dides-
nių reikalavimų.

Vėliau apie tai pasvarstysi-
me, o kol kas tai lai skaityto-
jas pats pagalvoja apie tai.

ISVEDE IS KANTRYBES.

Dėdė Samas buvo labai kant-
rus. Visokie raudonieji, ai-
doblistai drąsiai veikė, many-
dami, kad Dėdė Samas jau
persenas ir kad jie greit bus jo
gerybių ir turtų paveldėtojai.
Bet tie raudonikiai apsiriko.
Pagaliau Dėdė Samas išėjo iš
kantrybės ir turbūt padarys
tokią "ablavą," kad raudoni-
kiai išlakstys, kaip pelės, katę
pamatę.

Gen. Pershing pasakė, jog
raudoniešms jokia bausmė
nėra paraštri.

Vokietijos mirė Koelno kar-
dinolas von Hartmann.

Barcelonoj lockout veik pa-
sibaigė. Tešėsi savaitę su vir-
šum.

LAIŠKAI IS LIETUVOS.

BALSAS LIETUVES SO-
DIETES I AMERIKOS
LIETUVIUS.

(Rozalija Gailis, Westfield,
Mass. gavo laiską nuo moti-
nos, rašytą 15 rugs.)

...Kaslink žinių, prane-
šame apie Lietuvą. Pas mus
būt ramu gyventi, bolševikus
išvijo iš Lietuvos. Išvijo pa-
tys lietuviai, tik lenkai dabar
iš kitos pusės lenda ir nori vi-
sai sunaikinti Lietuvą. Mes
labai nenorėtume gyvent po
lenkais, žinom kad ponų val-
džia nori užgriebti biednus
žmonės kad vėl būtų jiems
baudžiava. Dabar jie kiek ga-
lėdami stengėsi ir primonija
daug lietuvių į save, kaip li-
ciperas važinėja po kaimus ir
rašo visus lietuvius į save, o
lietuviai, kurie turi supratimą
nors mūčina juos ale nieko ne-
padaro, nepristoja į juos... Lie-
tuviai eikit visi iš Amerikos,
nei vienas neatsisakykit ginti
savo brangios tėvynės nuo len-
kų...

LAIŠKAS RAŠYTAS 18 ME-
TU LIETUVAITĖS.

(Laiškas rašytas 27-IX-19,
K. Nekrašui ir Harrison, N. J.
iš Molainių kaimo, Panevėžio
apskričio).

...1914 m. liepos mėnesij
atėjo pas mus vokiečiai. Buvo
mūšis vokiečių. Krito ant mū-
šiš lauko apie 60, o sužeista
buvo iki 500. Rusų krito 5.
Tuom laiku sudėgė pusė Mo-
lainių kaimo, ana puse vieš-
kelio į Giedrikį... Laikė vo-
kiečių okupavimo visį lietu-
vių bausiai nubiedinėjome.
Vokiečiai iš sykio atėmė visus
gyvulius, kam liko viena ar
dvi karvi, tai buvo labai ge-
rai, o kam ir tos neliko.

Pradėjus kiek atsipeikēt im-
davo pieno, sviesto įsakymu, o
dar daugiau plėšimu. Tai-gi
suvalgome. 1919 m. pradėjo
vokiečiai trauktis iš mūsų
krašto. Nudžiugom kad jau
galėsim liuosai atsikvėpti ne-
varžomi prūsų. Užkrito ant
mūsų krašto dar didesnė nelai-
mė — užėjo iš Rusijos gaujos
bolševikai, kurie nieko nežino
tik sunaikinti, išplėsti... Bet
budri, nors ir suvalgusi lietu-
vių dvasia nerimo. Pradėjo
skubiai organizuotis į būrius,
sudarė pulkus, batalijonus ir
išvijo rusų plėšikų gaujas. Mū-
šų kariuomenė atsižymi nepa-
prastu narsumu: 10 lietuvių
kariuvių labai lengvai sumušė
100 rusų.

Pirmas mūšis su bolševikais
buvo prie Kedainių. Mūsų ka-
reivių su visais milicijantais
buvo iki 80, turėjo 1 kulkos-
vaidį ir prastų šautuvų, o bol-
ševikų buvo virš tūkstančio,
jie turėjo porą arbatų, du kul-
kosvaidžius, patronų, šautuvų...
Mūšis tešėsi tris dienas. Bolševi-
kų krito šimtai, o kiti be
tvarkos išbėgo palikdami savo
amuniciją. Lietuviai mūšį lai-
mėjo, tas regis atsitiko gale
sausio mėnesio 1919 m. Toki
atsitiktimai kartojosi dešimti-
mis kartų Panevėžio apylinkė-
se. Lietuvos kariuomenė men-
kai apginkluota atėmė nuo
bolševikų iki 60 kulkosvai-
džių, 8 arbatos o šiaip amu-
nicijos be skaičiaus ir dabar
juos muša su jų ginklais. Da-
bar mūsų kariuomenė stovi
Dvinską apsupus — tikimės
paimti. Tik bėda kad mes la-
bai suvargę neturim rūbų ka-
riuomenėi, trūksta ginklų, pi-
nigų, maisto, bet tikimės var-
gą vardami priešim prie lai-
mės... Sulauksime nepriklaus-
mos Lietuvos. Valio!

Lietuvos žmonės labai yra
dėkingi Amerikos lietuviams
už pagelbą ir aukas. Dar la-
biaus akys nušvinta visų kada
išgirstame kad jie mano padėt
kariatų su lenkais. Dabartiniai
didžiausi mūsų priešai —
tai lenkai. Dabar kariauja su
jais, jų daugiau negu mūsų,
bet kaip ginklų bus tai nebai-
su, žlugs jie nes neteisėtai ei-
na ant Lietuvos. Čia ne jų že-
mė, ne jiems viešpatauti! Su
šakm, su peiliais išbadysim,
tegl tik mėgina lysti pas mus
tie gobšai! Išplėšė jie mūsų

širdį — Vilnių, bet nedovanos
jiems už tą skriaudą likimas o
sykiu ir mes...

Lietuvos piliečiai labai dė-
kingi yra Am. Prezidentui
Wilsonui kad jis užtaria Lie-
tuvą. Tai-gi tverkitės lietu-
viai amerikiečiai, padėkite
mums išgelbėti mūsų tėvynę
Lietuvą tiek amžių kentėjusia,
tiek kraujo praliejusią. Prikel-
kime Lietuvą mūsų! Valio!

Ona Gurskaitė.

Bronius Čaplikas

Lietuvos kareivis, brolis kun.
Juliaus Čapliko, Worcesterio
lietuvių vikaro.

Kun. J. Čaplikui iš Worcester,
Mass. rašo tėvas taip:
Mylimas sunau:

Šiadien gavome nuo Jūų jau
net dvi gromatas ir greičiausiai
skubinom pranešti Jums, kad mes
esam visi gyvi ir sveiki.

Dėdė Juozas ir Klemensas su
šeimynom taipgi dar sveiki. Mes
visi gyvenam ant vietos Samuniš-
kėje.

Dabartės parašysim biskį nau-
jienu, kas per šitą baisiąją karę
atsitiko mūsų giminei.

Iš Vinkšniū Tamošienė t. yra
Viktoria Čaplikienė ir jos sunus
Juozas pasimirė. Morkuvienė Ča-
plikienė razbainikai papovė. Dė-
džiū Tamošius ir Morkaus Čapli-
kų visus budinkus sudėgino, ūg-
nyje gi žuvo Motiejus Čapliko
vaikas.

Riliškiose Petras Čaplikas, se-
nis, pasimirė, o jo sunų Petrą
razbainikai labai kankino, bet
šiadien, ačių Dievui, sveikas su
šeimyna. Kun. Juozas Čaplikas
pastatė Riliškiose kopličiā, kur
ir buna patsai.

Regina Bloznelienė pasimirė,
o jos sunus, Jūsų-gi draugas Ju-
lius Lietuvos kariuomenėje. Pu-
vočiuose dėdė Jonas Vaskaevičis
labai karės nuvargintas nei
budinkų nei gyvulių netekęs, svei-
kas ir gyvas su šeimyna.

Juliaus Kudarausko taip-gi su-
degino triobas ir tvartus, o kluo-
nas liko.

Šioji baisioji karė labai žmoni-
ną ir mūsų šalę Lietuvā nuvar-
gina, bet jau dabartės rekvizici-
jų nėra jokių ir žmonės pradeda
veliai krutėti.

Mūsų sunus Bronius Lietuvos
kariuomenėj, su šiuomi laiskų
prisiunčiame Jojo paveikslā. Jū-
sų krikšto motina Alena Čaplikie-
nė sveika.

Mes esame Lietuvoje, o Mer-
kinėje būva dar lenkai. Ant u-
pės Nemuno lenkai pasistatę turi
melnėčiā, kaip ženkla demarka-
cijinės linijos, bet mes nesitikim,
kad jie ilgai čia butų. Merkinė-
je dar paėto nėra, laiškus gau-
name iš Alitaus mūsų apskričio.

Mus karė labai suvargino vi-
sokims savo rekvizicijoms, todėl
meldžiamė Jūsų duoti mums šio-
kriā bei tokiā pagelbā jai gaite.

Mes visi Čaplikai sveikiname
Petrā Čaplikā, Cizarā Vaskaeviči-
vičią su šeimyna, Antosą su jo-
sios dukterlėms visiems prašom
Jūsų perduoti nuo mūs linkėji-
mus pažystamiems ir gimina-
čiams.

Sveikinam taip pat sunų Al-
fonšą su jo motere ir klausiam ar
jis mislina parvažiuoti ar ne, nes
mums labai truksta darbininkų.
Taip pat iš kur jisai yra paėmęs

moterį? Tamošius iš Liepojaus
parvažiaavęs yra pas mumis su šei-
myna.

Bukite sveiki, ir netrukite at-
rašyti.

Jūsų tėvas Zigmas Čaplikas,
Samuniškė, Merkinės parap.,
Rugsėjo 24 d., 1919 m.

Pr. Vileikis (kareivis), Camp
Dix, N. J. gavo laiską iš Nirplių
kaimo, Kelmės valš., nuo savo
brolienės. Rašytas rugsėjo 13 d.,
1919.

Sveikina... toliaus rašo: Aš su
savo vaikūčiais Jonu, Antanėliu
ir Julte, esame gyvi ir sveiki,
gyvenam toj pačioj vietoj kaip
palikai. Mano vyras Ignotas
(tavo brolis) mirė 1915 m. 27 d.
liepos. Tavo seserys visos sveikos.
Stanislava tebėra Tytavėnuose o
Juozapa ir Antanina tarnauja pas
ukininkus. Iš mūsų kaimynų
mirė: Juozas Brazas, Aleksand-
ra Daknie ir Elzbieta Dakniūtė.
Triobos tebėra visų Nirpliškių
sveikos, tik vieno Mikolo Butkaus
sudegė budinkai.

Dabar pas mus yra lietuviška
valdžia, Kelmėj yra paėtas. Nuo
tavęs gavome 2 laiškus rugsėjo 9
d. Jei šitą laiską priimsi, tai
meldžiam parašyti mums dausia-
u naujienų. Kituose laiškuose ir
mes daugiau parašysim.

Juozui Šikšniui iš Newark, N.
J. rašo brolis iš Naumiesčio vals-
čiaus, Tauragės apskr. Rašyta ru-
gsėjo 30 d.

Pas mus tebėra veik visi gyvi
ir sveiki. Tiktai daug yra su-
vargintų nuo prakeikto karo. Men-
kas valgis ir drabužiai. Gyvuliai
buvo atimti. Aštuonioliktais
metais buvo badas. Nebuvo ko
valgyti ir kuo apsirėdyti. Buvo
didelis žmonių dejavimas ir vai-
dymas. Būvo pradėjė žmonės ba-
dą mirti. Lietuva buvo paplukus
asarose. Ant rankų ir kojų vien-
tik vergijos pančiai tarškėjo. Ro-
dos tukstančiai velnių skrajojo
skersai ir išilgai Lietuvos. Šian-
diene matome, kad Nikolajaus ir
Viliaus sostai griuvo. Galas sma-
kams. Mano širdis verda krau-
juose. Aš turėjau Rusijoj kasti
į žemę sušaudytus už politikā stu-
dentus po japoniškos karės. Jo-
kubas Budrikas gyvas, tamstos
uošvienė sveika. Visi Meškiniai
tebėra ant savo vietų.

J. Grebliunui rašo brolis į Ho-
mestead, Pa.

Rašytas laiškas 6 dienā rugsė-
jo. Aš tavo jauniausias brolis
sveikinu duodamas žinoti, kad aš
mokinaiš Seinų "Žiburio" vynu
gimnazijoj, jau buvau antroje
klasėjė. Užėjė lenkai mus visus
išvaikė. Dievas žino ar dar teks
mokintis ar ne. Ant metų vien-
tik už mokslā reikiā mokėti 100
rublių. Seimuose yra prieglauda,
bet aš esu taip ant kambario ant
Kalvarijos gatvės, No. 3 pas Juo-
zā Tadaravičiū.

Dabar žinių svarbių neturiu.
Beja kokios mūs kepurės galin
čia paminėti. Visa gelumbė juo-
da, paėiam viršui viens šniurelis,
geltonas vidury, žalia apačioje
raudona, bryliai dideli ir su dir-
žukais. Veljiu viso labo tavo
darbuose ir tuo tarpu tariau Su Die-
vu.

CICERO, ILL.
Dar pirmą kartą!

Nevisiems yra lemta turėti
tokį laimikį kaip ciceriečiai
turi. Ta laimė yra Cicerie-
čiams išgirsti kalbā gerb. kun.
prof. Bučio, nes čionai tankiai
pateikia moksliškā prakalbā.
Bet šiuom kartu gerb. kun.
prof. Bučio prakalba bus apie
darbininkų reikalus, kaip jie
turėtų būti vedami ir kā yra
padarę krikščionys darbinin-
kai toje srityje. Tai-gi šia pro-
gera reikiā pasinaudoti ne tik ci-
ceriečiams, bet ir visiems vei-
kėjams chieגיעčiams ir Mel-
rose parkiečiams. Nes tokiā
turingā prakalbā nesame
girdėję šioje apylinkėjė, o gal-
imas daiktas kad pirmutinė
Amerikoje.

Todel visus savo bendra-
minčius prašau ir raginu vis-
kā atidėti į šalį ir atvažiuoti
į prakalbas, nes mums ger-
biamieji tai yra svarbiausis
šiu dienų klausimas.

Prakalbos bus seredoje, lap-
kričio 19 d. šv. Antano para-
pajos Svetainėj, 15 str. ir 49
Čt. Prakalbas rengia L. D. S.
49 kp. Taip-gi kviečiame ir
tuos kurie tankiai paklausos vi-
sokių plepalų, žeminančių kri-
kščionis darbininkus. Taip-
pat kviečiame ateiti darbinin-
kų klausimo "specialistus"
(socialistus) (?) ir atsinešti
savo "faktus," tuomet bus
galima padaryti išvadas.

Nepamirškite 19 d. 7:30 val.
vak., nes dar pirmu kartu bus
tokis svarbus dalykas pilnoj
šviesoj išaiškintas.

M. Mažeika.

Su plenuojamu deportavimu
raudonųjų kila keblumas, kad
jų jokia šalis nemorės priimti.
Todel turbūt jie bus čia užda-
ryti kalėjime.

darė. Tas buvo prie rusų. Ne-
užilgo bėgo rusai ir liepė visiems
išsikraustyti į Rusijā, ir mes bu-
vom išvažiaavę savaitę laiko Avi-
žiančiuose, o kurie į Rusijā nuva-
žiavo, tai daugelio ir šiandien
dar nėra. Iš mūsų kaimo beveik
niekas nebuvo išvažiaavęs į Rusijā.

Jau mums tie kavojimai nusi-
bodo, kavojom nuo vokiečių mė-
sā, duonā, javus, audeklus, vil-
nas, linus, nes viskā ėmė, kas
tik jiem paitikė. Buvom likę ant
vieno arkljo ir vienos karvės, bet
pamaži ir vėl prasigynom. Da-
bar turim dvi karvi su pienu, vie-
na treigė telyčia, du šymčiai ir
porą kumelių, viena 7 metų o ki-
ta 4 metų. Senės kumeliukė sar-
ta o jaunikiės kumelys juodas, a-
vyss aštuonios.

Jau buvo prašvitė mums akys
1918 metais nuo Kalėdų pradėjo
tvertis lietuvių kareivija savano-
riai, bet dabar Dievas žino kaip
bus, lenkų gyventojai susispietė
ir išvijo lietuvius iš Seinų. Tai-
gi mes delto nerašėme laiško, ma-
nėm, kad bus kokia permaina,
bet vistiek tie nenaudėliai Seimuo-
se, o lietuviai Lazdijuose tik kai
kada žvalgai susišaudo apie Žaga-
rus ir dausiaū nieko nedaro nei
tie nei tie ir nežinome kaip bus to-
liaus, mums nusibodo belaukiant
sakom bus labai ilgu Jonui laukti.

Iš mūsų kaimo pargrįžo nuo
karo Juozas Ramanauskas, Kazi-
mieras Ramanauskas, Jurgis Ker-
šulis, Juozas Kraužlys, negrižo
Juozas Grebliunas ir Liudvikas
Vaitulionis. Dabar kurie tarnau-
ja lietuvių kariuomenėj: Juozas
Leskevičius, Juozas Krakauskas,
Jonas Bansevicius, Juozas Rama-
nauskas, (Adomo), Tai šitie visi
kareiviai, Liudvikas Grebliunas
milicijant.

Mūs kaime mirė: Kazių die-
dukas, Jonas Adomo stūnas gavo
proto sumaišymā ir mirė, Vektar-
is jau du metai kaip mirė, Ra-
manauskas Juras (senis), Rama-
nauskas Tamošius, Ramanauskie-
nė Tamošiaus žmona, Leskevičius
Ignas, Puniškio žmona Jieva, mū-
sų diedukas dėdės tėvas jau treji
metai kaip mirė, Juozų dėdė su
anuke kartu tą patį vakarā jau
metai.

Kliučnikų Juozas labai prašė,
kad įrašytum ar tu nežinai jų El-
zbiotos. Šiuom tarpu užteks, ki-
tā kartą parašysim daugiau nau-
jienų. Sudiev.

BALTIMORE, MD.
Iš L. D. S. 30 kp. susirinkimo.

9 d. lap. LDS 30 kp. laikė
savo mėnesinį susirinkimą kur
tarp smulkesnių nutarimų bu-
vo šie: Nariai vienbalsiai su-
tikio nuo ateinančių Naujų Me-
tų į centrā mokėti po 30c. kai-
po reikalauja Centro išlaidos.
Su pastaba, kad "Darbinin-
kas" būtų išleidžiamas regu-
leriai 3 kartus į savaitę. Kod-
del nebalsavo mokėti kas mė-
nuo tik po 30c. ir visus pasiū-
sų į centrā, kuopa del savo nau-
dos nutarė surengti vakarą
9 d. lap. Kaledų. Surengimui
išrinkta komisija, į kuriā in-
eima A. Bajoriūtė, K. Žvinklis,
M. Mandravickiūtė, V. Baltra-
jūnas ir St. Gabralevičia.

Taip-gi L. D. S. kuopa nu-
tarė turėti savo stalą rengia-
mame šv. Alfonso parapijos
bazare, kurs bus gruodžio mė-
nesy. Del bazaro ir-gi išrink-
ta komisija. Per susirinkimą
prisirašė du nauju nariu prie
L. D. S. 30 kuopos.

L. R. K. remėjū koncertas
ir prakalbos buvo 8 d. lap.
Vakarais iš visų pusių pavyko,
koncertinė dalį išpildė pp. J.
M. Čižauskai, apie išpildymā
nereikiā rašyti, nes pp. Čižau-
skai kaippo dvi šviečiančios
žvaigždutės Baltimorės pa-
dangėse. Tik tenka jiems pa-
linkėti kuoilgiausių metų Bal-
timorėj.

Prakalbā pasakė J. B. Ša-
liūnas iš Waterbury. Aukų be
įžangos pribuvo 108.25.

Korespondentas.

BALTIMORE, MD.
Iš kriaučių padangės.

Baltimorėj dabartiniam mo-
mente gal nei vienoj darbviet-
ėj tiek nėra pakilę darbinin-
kai kaip suvėję ir vis dar ne-
užganėdinti. Mat darbu visos
šapos užverstos. Štai 7 d. lap.
4 val. po pietų visos didelės ir
mažos darbvietės metė darbā
ir išėjo ant susirinkimo reika-
laudami taip vadinamo gene-
ralio algų pakėlimo. Streikuoti
nereikia, firmos sutiko visi-
simes nedėlimiams pakelti po
\$6.00 į savaitę, nežinrint ar
daug ar mažai katras uždirba.
Dirbantiems nuo stukių taip-
gi sutiko mokėti 25-20 nuošim-
tį, tad su firmoms jau apsi-
dirbta, tas pakėlimas bus ge-
ras per 6 mėnesius.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

HARTFORD, CONN.
9 d. lapkričio 1919 m. L. D. S.
6 kp. atsibuvo susirinkimas.
Į susirinkimą atsilankė narių
nemažas skaičius. Prisirašė 1
naujas narys, gerb. kun. Anta-
nas Vaškėlis.

Toliaus buvo skaitytas lai-
škas iš centro, kas-link pakėli-
mo narių mokėsties. L. D. S.
6 kp. nutarė, kad reikalinga
pakelti. Bet į vištą 35c., tai
30c., t. y. 25c. siųstą į centrā o
5c. palikti kp. izde.

Nutarta išreikšti padėkos
žodį poniai Teklei Blūzienei
už pasidarbavimą del L. D. S.
6 kp., nes buvo šiais metais
nutarimų raštininkė. Dabar
apleidusi Hartford, Ct., išva-
žiaavo į So. Bostonā ir ten žada
apsigyventi. Tai-gi L. D. S.
6 kp. linki kogeriasių paseki-
mų nenulstančiai darbuoties
krikščionių demokratų dirvo-
je.

Taip-gi pnia Teklė Blūziene
nemažai pasidarbovo Moterų
Sąjungos 17 kuopoje. Buvo te-
atrališko skyriaus vedėja. Nu-
tarta surengti prakalbas kaip
tik greičiau bus galima. Nu-
tarta kalbėtojas kviesti V.
Vaškas, tik kā pargrįžęs iš
Lietuvos.

Balius.

15 d. lapkr. 1919 m. L. D. S.
6 kp. rengia didelį balių su į-
vairiais pamarginimais Ken-
nedij svetainėjė, kampas Main
ir Sheldon Sts.

Kviečiame atsilankyti visus
lietuvius ir lietuvaites iš Hart-
ford ir apylinkės; kurie tik at-
silankysite, tai nesigailėsite,
nes bus tikrai darbinikiškas
balius.

Valdyba.

BALTIMORE, MD.

Iš L. D. S. 30 kp. susirinkimo.
9 d. lap. LDS 30 kp. laikė
savo mėnesinį susirinkimą kur
tarp smulkesnių nutarimų bu-
vo šie: Nariai vienbalsiai su-
tikio nuo ateinančių Naujų Me-
tų į centrā mokėti po 30c. kai-
po reikalauja Centro išlaidos.
Su pastaba, kad "Darbinin-
kas" būtų išleidžiamas regu-
leriai 3 kartus į savaitę. Kod-
del nebalsavo mokėti kas mė-
nuo tik po 30c. ir visus pasiū-
sų į centrā, kuopa del savo nau-
dos nutarė surengti vakarą
9 d. lap. Kaledų. Surengimui
išrinkta komisija, į kuriā in-
eima A. Bajoriūtė, K. Žvinklis,
M. Mandravickiūtė, V. Baltra-
jūnas ir St. Gabralevičia.

Taip-gi L. D. S. kuopa nu-
tarė turėti savo stalą rengia-
mame šv. Alfonso parapijos
bazare, kurs bus gruodžio mė-
nesy. Del bazaro ir-gi išrink-
ta komisija. Per susirinkimą
prisirašė du nauju nariu prie
L. D. S. 30 kuopos.

L. R. K. remėjū koncertas
ir prakalbos buvo 8 d. lap.
Vakarais iš visų pusių pavyko,
koncertinė dalį išpildė pp. J.
M. Čižauskai, apie išpildymā
nereikiā rašyti, nes pp. Čižau-
skai kaippo dvi šviečiančios
žvaigždutės Baltimorės pa-
dangėse. Tik tenka jiems pa-
linkėti kuoilgiausių metų Bal-
timorėj.

Prakalbā pasakė J. B. Ša-
liūnas iš Waterbury. Aukų be
įžangos pribuvo 108.25.

Korespondentas.

BALTIMORE, MD.
Iš kriaučių padangės.

Baltimorėj dabartiniam mo-
mente gal nei vienoj darbviet-
ėj tiek nėra pakilę darbinin-
kai kaip suvėję ir vis dar ne-
užganėdinti. Mat darbu visos
šapos užverstos. Štai 7 d. lap.
4 val. po pietų visos didelės ir
mažos darbvietės metė darbā
ir išėjo ant susirinkimo reika-
laudami taip vadinamo gene-
ralio algų pakėlimo. Streikuoti
nereikia, firmos sutiko visi-
simes nedėlimiams pakelti po
\$6.00 į savaitę, nežinrint ar
daug ar mažai katras uždirba.
Dirbantiems nuo stukių taip-
gi sutiko mokėti 25-20 nuošim-
tį, tad su firmoms jau apsi-
dirbta, tas pakėlimas bus ge-
ras per 6 mėnesius.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.
Kat. Spaudos Savaitė.

Jau trečias metas kaip
Worcesteris rengia Spaudos
Savaites. Šimet pateko į val-
dybā: pirm. Jonas Vaitkus,
vice-pirm. Jieva Juškienė,
prof. rašt. J. Leonaitė, fin.
rašt. Senkus, kasierius Tamas
Migauskas, kasos glob. Zabu-
vičienė ir Vaitkienė, mar-
šalkos K. Juškienė ir Mitrikie-
nė.

Pradžia Spaudos Savaitės
buvo nedėlioje 9 lapkričio.
Kun. J. J. Jakaitis atidarydo-
mas vakarā kalbėjo apie spa-
udą. Toliaus buvo koncertas
po vadovyste A. Vismino. Ke-
letas solistų — P. Pušis, J. Ze-
maitis, Purvinskas, St. Vaš-
kevičius ir Petras Milius —
sudainavo "Lietuvos Veli-
ka." Petras Pušis dainavo
"Vai varge, varge" ir "Vai
pūtė šiaurus vėjalis." Juozas
Zemaitaitis sudainavo "Vai
aš pakirsičiau."

Kun. J. Jakaitis ragino vi-
sus prisirašyti prie spaudos.
Ir štai atvyko Ant. F. Kneičis,
kuris pasakė daug apie nau-
dingumą spaudos. Worcesterie-
čiai labai myli A. Kneičį,
nes jo kalba visados atneša ge-
rą pasekmį.

P. M. KARBAUKAS, Šv. Petro Bažnytinio Choro Vedėjas.

Sv. Petro Bažnyčioj

P-LĒ L. ŠALTĒNIUTĒ, Atsižymėjusi solistė Naujoje Anglijoje iš Worcester, Mass. Ji šiame koncerte giedos solo.

Pirmas Bažnytinis Lietuvių KONCERTAS

SO. BOSTONE.

Lapkričio
November, 1919

16TA

Nedėlioje
7 valandą vakare

Ant 5-tos Gatvės
SO. BOSTON, MASS.

Rengia
Švento Petro Bažnytinis Choras,
Vedamas p. M. KARBAUSKO.

Ižanga: - - 50c., 75c ir \$1.00

PASARGA: Nusipirkusiems tiketus iš anksto už 75c. arba už \$1.00 sėdynės bus užtikrintos. Tie, kurie pirktos ar pirksit už 50c. ir pavėluosit sėdynės galit negauti.

R e n g ė j a i.

P-LĒ A. NARINKEVIČIUTĒ,
Garsi dainininkė. Ji šiame koncerte užims svarbią vietą.

Šiame koncerte apart vietinio didelio išlavinto choro ir vietinių solistų, solisčių, duetų ir kvartetų giedos žymiausi Naujos Anglijos solistai ir solistės. Yra užkviesta iš Worcesterio, Montello, Cambridge ir Norwood.

Taipgi žymus muzikas Worcesterio Šv. Kazimiero Bažnytinio Choro vedėjas p. A. Visminas vargonuos.

Be to didis ir garbus pamokslininkas gerb. Worcesterio klebonas kun. J. J. Jakaitis pasakys tam vakarui pritaikintą pamokslą.

Tokio koncerto gal ne tik Bostone, bet ir visoje Naujoje Anglijoje dar nėra buvę.

Niekas gal nėra taip malonu, kaip klausytis didelio išlavinto choro ir garsių dainininkų. Mes girdžiame tankiaus dainuojant tautiškas daineles surengtuose koncertuose, bet retenybė bažnytiniai koncertai.

Taisi nepraleiskite progos. Kviečiame ne tik vietas, bet ir apilinkių lietuvius ir lietuvaites. Proga kokios dar Naujosios Anglijos lietuviai neturėjo.

Vietiniai solistai bus šie: p-lės A. Narinkevičiūtė, St. Motiejunaitė, J. Varaitis, D. Antanavičius ir J. Morkunas.

P. A. VISMINAS,
Šv. Kazimiero bažn. choro vedėjas, Worcester, Mass.

GINČŲ UŽBAIGIMUL.

Delei Binghamton, N. Y. \$1.842,78. (8,882 frankų) apie kuriuos taip daug tulų asmenų kalbama net ir rašoma gana nesvarioje formoje.

Visų pirma reikia žinoti kad Paryžiaus Taikos Konferencijos delegatai, kokie jie ne būtų, nėra prisijungę T. F. jokios pakvitavonės apie gautus pinigus išėmus, ką praneša Egzekutyvini Komitetui Washingtone, taigi ir už Binghamtono 8,882 frankus T. F. negavo jokios pakvitavonės, taigi ir kam nors kitam tos pakvitavonės duoti negalėjo, nes pats T. F. jos neturi.

Kas ir kiek pinigų pasiuntė į Paryžių tai visi skaitantieji laikraščius mato kada Egzekutyvnis Komitetas Washingtone paskelbė gautus iš Paryžiaus pranešimus.

Vienas tokių pranešimų yra tilpės "Garso" No. 36 rugs. 4 d. Reike įsidėmėti, kad T. Fon-

das jokių būdu tų aukų negalėjo sunaudoti kitokiems tikslams kaip tik pasiųsti į Paryžių, nes tie pinigai buvo prisiųsti į T. F. draftu Francijos frankais 8,882 vardu Lietuvos Prez. A. Smetonos, Prof. A. Voldemaro ir M. Yėo, taigi visi užmetimai neturi jokio pamato ir yra daromi vien iš keršto.

Mat kun. K. Ambrozaitis nenorėjo tų pinigų į T. F. siųsti, bet kad aukavusieji pareikalavo butinai pasiųsti ten, kam tie pinigai buvo suaukoti, tai kun. Ambrozaitis visaip nuo to išsisukinėjo. Delto ir kilo tas visas alansas. Čia reikia pastebėti kun. Ambrozaičio neramumą; draftas buvo prisiųstas apie 11-12 d. birželio, gi 14 d. liepos jau rašo laišku su visokiais išmetinėjimais, delko jis (kun. Amb.) negauna jokios kvitos arba "return card", kad jau čekis priimtas, 19 d. liepos rašo per advokatą, 23 ir 26 liepos ir vėl rašo ta nuokun. Amb. laišku.

Kiekvienam aišku, kad iš Paryžiaus gauti atsakymai tai ne iš New Yorko ir tai karės metu. Prieg tam kad tą draftą reikė vežti Lietuvon kad pasirašytų prez. A. Smetona ir vėl atgal siųsti Paryžiun, kad bankas išmainytų.

Mat kaip visada taip ir čia, tie, kurie labai mažai arba suvis nieko į T. F. neaukavo, ir kad uždengus savo šykštumą tai daužiausia alasavoja šaukdami žiūrėkit kaip aukos mėtoma ir atsikaitų nėra!! Tokiems ignorantiams nors ir į stubą nuneštum atskaitas jie vis šauks, nad negerai ne aišku ir t.t.

Kiekvienas sveikai protaujantis ir skaitantis katalikų laikraščius mato įplaukų ir išlaidų atskaitas garsinamas, kaip tas atskaitas galima kitokiu būdu išduoti?

Sulig šiol aš nesmi gavęs jokių paklausimų iš Binghamtono išėmus atvirutes nuo kun. K. Ambro-

zaičio su reikalavimu pakvitavonės, kurios mes patys neturime, kas buvo ir atsakytą.

K. J. Krušinskas,
T. F. Sekretorius.

PHILADELPHIA, PA.
(Port Richmond)

Panedėlio vakare lapkr. 11 d., bažnytinėj salėj buvo sueiga šv. Jurgio parapijos narių. Kalbėta kas link statymo mokyklos. Buvo visokių nuomonių, bet prie pabaigos sutikta ant šių inėsimų: 1. prašyti dvasiškos valdžios paveljimo mokyklą statyti atskirai, ir 2. Jeigu dvasiška ir svietiškos valdžios rastų mūsų sumanyimą netinkamu, tai turėsime daryti pagal jau paduoto mums plen pereiūt vasarą, t. y. statyti vieną namą, kuriame būtų bažnyčia ir mokykla.

Nors kaip minėjau buvo visokių nuomonių, vienok susi-

rinkimą galima pavadint mandagių. Nyksta iš mūsų tarpo užsiskarščiavimai, nes vieni kitiems nusileidžiame. Į tą žiūrint galima tikėtis kad brėkstant ateinančiam pavasariui, pradėsime statymo darbą, nes ir kapitalo pradžia jau turime gerokai.

Vieversis.

L. D. S. NAUJOSIOS ANGLIJOS APSKRIGIO IŠVAŽIAVIMO LAWRENCE, MASS.

PAVEIKSLAI

Užsisakyti galima "Darbininko" Administracijoj arba tiesiog pas

M. A. NORKUNAS,
16 Pleasant St.,
Norwood, Mass.

Parsiduoda po 60c. ir 40c.

PATERSON, N. J.

Lapkričio 30 d. nedėlios vakare Rožančiaus draugija rengia iškilmingą vakarienę. Bus puikiausių užkandžių ir skaniausių gėrimų ir bus puikiai prirengta kaipo darbščiausios dr-jos Patersone, kuri daugiausia darbuojasi parapijos naudai. Moterėlės ir mergelės labai puikiai papuošė bažnyčią savo darbu ir auka.

Meldžiame atsilankyti ir iš apylinkės ant minėtos vakarienės, nes visas pelnas bus parapijos naudai. Tikietai suaugusiems 75c., vaikams 25c.

Kviečia Komitetas.

LIETUVOS PILIETI!

Stiprink savo laisvę—brangiausia žmogaus turta. Stiprink savo pozicijas nuo priešininkų, kurie vėl nori mus pavergti.

Be pinigų jokia valstybė negali sėkmingai ginti ir rūpintis krašto reikalais.

Paskolos bonai ne tik stiprina mūsų laisvę ir valstybės išdą, bet jie mus gelbsti ir nuo ekonominės suirutės.

Vidaus paskola pakeičia reikiamybę leisti daugybę popierinių pinigų, neduoda pinigų vertei mažėti ir tokiu būdu saugoja mus nuo augančios brangenybės.

Pilietai! Nepamiršk savo pareigos pirkti vidaus paskolos bonų, kurie dar duos tau 5½ nuos. pelno nuo kiekvieno šimto.

Vidaus Paskolai Platinti.
KOMITETAS

ZYMUS PASAULIO ARTISTAS TVERIA LIETUVAI VEIKALA.

Mes lietuviai galime pasidžiaugti ir dėkavoti Angsčiams, kad kasdien vis daugiau ir daugiau randame prietelių. Šiandien, ne vien Marso garbintojai, ne vien dolerjo gaudytojai, bet ir dailės mylėtojai jau yra užsiinteresavę

mūs tauta. Daug dailininkų mato mūsų tautoje neišsėmiamą šaltinį gražių minčių bei medžiagos savo dailės tvariniams, o tas yra begalo svarbus. Pastaruoju metu mums lietuviams ypatinga yra garbė turėti savo prietelių dailininką A. L. Van den Bergheną. Kadangi jis mūnai darbuojasi del lietuvių, tai manau kad

bus įdomu skaitytojams žinoti apie jo karjerą.

Albertas L. Van den Berghen gimė Vilvarde, Belgijoje, rugsėjo 8 d., 1850 metuose. Iš mažumės jis turėjo didį palinkimą alinkui dailės, ir dar mokiniu būdamas nekartą nustebindavo savo mokytojus dailės srityje. Kuomet užbaigė Bruselio Dailės Akademiją, jis teturėjo tik 18 metų amžiaus. Trumpu laiku jis parsėjo visoj Belgijoj ir patapo vadovu Bruxellio dailininkų, gi 1869 metuose jis tapo deleguotas iš Belgijos į Pasaulinę parodą Paryžiuje.

Atitarnavęs 5 metus Belgijos kariuomenėje kaip seržantas-majoras, sugrįžo namo, bet čia jis jau ramumo rasti negalėjo. Jam pradėjo spaučiuotis garsioji Amerika ir 1876 metuose jis apėjo savo tėvynę ir atkeliavo New Yorkan. Čia jį su atviromis rankomis priėmė St Gaudens, tais laikais garsiausias Amerikoje dailininkas su kuriuo tulą laiką ir darbavosi.

Amerikonai pažinę kokio jie svečio susilaukė, pakvietė jį už profesorių prie Art Instituto Chicagoje. Mokiniai kurie turėjo progos prie jo mokyties, jį labai pamylėjo ir tokiu būdu jis įgyjo daug prietelių įvairiose pasaulio dalyse. Chicago Art Institutas patapo garsiu ir dailininkai iš visų šalių pradėjo apie jį spiestis.

Kaipo skulptorius jam lygaus Amerikoje nebuvo. Jo nukaltus iš marmuro, bronzos įvairius biustus, grupas ir statuetas žmonės labai grangindavo ir noriai pirkdavo. Visų dailės veikalų kiek jis yra padaręs, sunku būtų išskaitliuoti. Kaleta iš svarbiausių jo veikalų yra šie:— Laisvės stovyla, Baltimorėje, Md. yra per jį pastatyta. Jam buvo pavesta pastatyti Lincoln stovylą Bruxellyje, kaip dovana Belgijai nuo Amerikos.

Jis pastatė keletą puikių namų Pasaulinei Parodai Indianoje, Brazilijoje ir kitur. Jis yra padaręs daugybę modelių įvairiems medaliam. Jo veikalais po šiai dienai dailininkai negali atsigerėti. Dabar, jau praleidęs 69 žiemas, tas pražilęs senelis-dailininkas gyvena gamtos grožė apdovanotame kaimelyje Oak Lawn, netoli nuo Chicago. Lietuvių daile jis yra labai užsiinteresavęs ir negali jis atsistebėti kodėl lietuvių dailė taip labai skiriasi nuo kitų vakarinės Europos tautų dailės.

Kuomet Lietuvių Numizmatikos ir Istorijos Draugija pakvietė jį kad paminėjimui Lietuvos Neprigulmybės Paskelbimo teiktūsi jis sutverti koki nors veikalą, tai gerbiamas dailininkas, nors nupuolęs ant akių, ir pastaruoju laiku jau su daile sunku jam yra užsiimti, vienok tą pakvietimą su malonumu priėmė.

Lapkričio 5 d., Shermano Hotelyje, Chicagoje įvyko medaliskosios dailės žinovų posėdis. Tame posėdyje buvo išstatyta ant parodos keleta šimtų medalių ir plakiųjų paminėjančių svarbiausius didžiosios karės nuotikius. Buvo keletas medalių su Paderewskio ir Pilsudskio biustais. Mano džiaugsmui nebuvo rybu kuomet gerb. Van den Berghenas perstatė žinovų kritikai ir savo veikalo tveriamo Lietuvai projektą. Visi gerėjoji tuo dailės veikalėliu. Ypatingai garsusis numizmatas p. Brandt ir svečias iš Hollandijos (iš Amsterdamo) medalistas p. J. Schulman labai gyvė tą veikalą. Man kaip lietuviui buvo labai malonu dalyvauti tame posėdyje ir matyti Amerikos bei Europos dailininkus taip labai užsiinteresavusius šiuo veikalu. Tikimasi, kad apie Kalėdas p. Van den Berghenas savo darbą užbaigs. Lietuviai turės progos pasigerėti p. Van den Bergheno dailės tvarinium ir už jo trisų bus dėkingi.

Al. R-s.

PAIEŠKOJIMAI IR REIKALAVIMAI.

Už vieną sykį50c. Už tris sykius\$1.00

VARGONININKUI gera vieta. Išlygos dvejojus: atlikti vargonininko ir amerikoniškojo zakristijono darbas — algos nuo \$60.00 iki \$70.00 sulyg gabumų ir atliekamojo darbo. Arba vien tik vargonininko priedermės — algos pradžioje \$40.00. Atsišaukite tuojau pas: Kun. K. Vasilauskas, 12 Casimir St., WESTFIELD, MASS. (11-15)

REIKALINGA dvi lietuvi dirbti prie seno krašto audimo darbo. Darbas lengvas ir nereikalaujantis fiziškos jėgos. Atsišaukite: P. Orchanian & Co., 42 Dover St., Boston, Mass. (11-15)

Pateškau Apallonijos Grigaliniukės paeina iš švedus miesto, Kauno rėdybos. Jos pavardės po vyrų nežinau. Meldžiu atsauškuti patį ar kas kitas, nes aš gavau laiška nuo jos motinos iš Lietuvos ir prašo, kad aš pateiškočiau. Mano adresas: Mrs A. Ringalas, 129 Sanley Ave., YONKERS, N. Y. (11-15)

REIKALINGI AGENTAI. Galite atsišaukti sutinkanti dirbti liuosomis nuo darbo valandomis, arba ir pilną laiką. Geras uždarbis. Atsišaukite tuojau pažymėdami dabartinį savo užsiėmimą. The Sen-Rayto Company, 6617 Wade Ave., Cleveland, Ohio. (11-15)

Pateškau brolio Simo Dručio ir švogerio Teodoro Rastigaivo. Pirmiau gyveno Highland, Park, Detroit, Mich. švogeris turėjo bučėrne. Taipgi pateškau švogerio Jono Grazeno pirmiau gyveno Tarrville, Ct. ir J. Daukšo, kuris gyveno Kingston, Pa. Meldžiu visų atsišaukti, nes aš gavau laiška iš Lietuvos. Atsišaukite: W. Paplaskas, 134 Bowen st., S. Boston, Mass

Pateškau Julijono Baškio iš Kauno rėdybos, šiaulių apskr., Užventų par. Junkelių kaimo. Girdėjau, kad gyvena Chicagoje. Jeigu kas žinote arba jis pats atsišaukite šiuo adresu: Antanas Denny, 1429 Hamilton Ave., N. W. GRAND RAPIDS, MICH. (11-13)

Pateškau Antano Vaitkaus paeina iš Kauno apskr., Raseinių miesto. Pirmiau gyveno Scranton, Pa. Turiu jam pranešti svarbią žinią iš Lietuvos. Atsišaukite patys ar kas kitas apie jį žino meldžiu pranešti šiuo adresu: Mr. Kazimieras Bitvinskis, 88 Pardee St., NEW HAVEN, CONN. (11-15)

Pateškau savo dėdės Juozapo Jankaus ir tetos Kazimieros Eišmontienės paeina iš Kauno gub., Telšių pavieto, Varnių parapijos. Jankus apie 20 metų kaip Amerikoje, Eišmontienė apie 23 metai. Girdėjau, kad jie buvo Bostone. Jie patys arba kas kitas gal žino apie juos meldžiu prisistūti antrašą nes yra pas mane svarbus laiškas iš Lietuvos. Mary Jankaitė, 401 — 14 St., BROOKLYN, N. Y. (11-15)

Pateškau Jono ir Petro Navickų, Gyveno Chicagoje. Paeina iš Kauno gub., Kaltininių Pafitas, šakių sodžiaus. Duokite atsakymą, nes gavau laiška iš Lietuvos. Mikolas Navickas, 17 Antverp St., BRIGHTON, MASS. (11-15)

LAISKAS IS LIETUVOS. PAIEŠKOJIMAS.

Panevėžio apskr., Sidabravos par., Taukuočių kaimo. Brolis Antanas, kareivis tarp kitko rašo: "Buvau parvažiaavęs namo ant pakasynų, mirė mūsų mylima Barbora Buinauskienė. Mirė taipgi ir Kazimieras Kazlauskas. Buinauskienės pakasynas buvo labai iškilmingos." Buinauskienės du sunus gyvena Philadelphia, Pa. Antanas ir Juozapas abudu vedę. Jei kas žinote, malonėkit jiems pranešti, arba Mateušui Jeneliui, nes jo tikra tetulė. Šis laiška atėjo į dvi savaiti. Mano laiška irgi tėveliai jau gavana. D. Antanavičius, 438 E. Sixth St., So. Boston, Mass.

PARSIDUODA PIGIAI DU AUTOMOBILIAI.

Vienas geras del biznierių su dviem sėdynėm del pasivažinėjimo ir extra viršus galima uždėti del vežimo orderių arba taip kokių daiktų. Kitas yra Ford ilgas septyniomis sėdynėmis, kuris norėtų gerą troką padaryti arba laikyti del pasažierių vežimo (jitney). Savininkas išvažiuoja į kitą miestą. Parduoda už kiek kas duos.

D. OLSEIKA, 4 Barrett Ave., So. Boston, Mass. (Tarp Moren Rd ir 8-th St.) (11-18)

LINKSMIAUSIA DIENA. Padėkavonės Dienoj (Thans-giving Day) Lap. 27, 1919 L. Korporacijos svetainė 27 Lincoln St., Brighton, Mass. bus teatras, prakalbos ir balius. Rengia Lietuvių Korporacijos Bendrovė. Prasidės 2:30 val. po pietų. Kas norite linksmai praleisti dieną, atsilankykite ant mūsų rengiamo vakaro. Šokiai prasidės lygiai 8 val. vakare. Įžanga 50c. ypatai. Rengėjai.

AL. POZELLO CO. PAVELDETOJAI T. ANDRUSZEWICZ CO. Darome draugystėms visokius parėdus, veliavas, šarpas, ženklelius, ir tt. 1908 W. Division Str., Chicago, Ill.

NAUJA KNYGA. NAUJA KNYGA. Visiems instrumentams ir dainavimui 8 lekcijos notų išsimokiniui be mokytojo. Naujos dainos ant 4 balsų knyga \$1.50 parduodu už \$1.00, viena daina 10 centų. GEORGE BARONAS, 6110 Utica Ave. E. N. Cleveland, Ohio.

PLAUKAI!

Kas turite nušipusius plaukus, bei niežėjimą galvos odos, pleiskaną, puolimą ir žilumą plaukų; retus plaukus, taipgi spuogus arba šašus, duokite savo antrašą ir 2c. stampą. The Western Chemical Co., Box J., Berea, Ohio.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APTIEKA.

Sutaisau receptus su didžiausia atida, nežūrint, ar tie receptai Lietuvo ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduliu gali gaut, kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisišiu per expresa. K. SIDLAUSKAS, Aptiekorius ir Savininkas 226 Broadway, kamp. C St., SOUTH BOSTON, MASS. Tel. S. Boston 21014 ir 21013

NAUDINGA KNYGA Ben-Hur

ISTORISKA APYSAKA IS JEZAUS KRISTAUS LAIKU. Su puikiais drobės apdarais tik\$1.50 Toji istoriska apysaka yra išversta visose kalbose ir begalo visų branginama. Mes lietuviai ir-gi privalome branginti ir savo namuose turėti. BEN-HUR begalo brangus veikalas, turi 472 puslapiu ir apie šimtą įvairių paveikslėliu.

KAS JOJE YRA? Joje rasi aprašymą atsitikimų iš senovės laikų prieš V. Jezaus užgimimą. Toliaus rasi apie užgimimą, gyvenimą ir t. t.

KAS BUVO BEN-HUR? Skaitydamas sužinosi kas buvo Ben-Hur ir kiti tuo laiku garsingi vyrai. Kaip Ben-Hur vedė į nukryživimo vietą Baltazara, Esterą ir du Gailečiu. Mes kiekvienam "DARBININKO" skaitytojui pasiūlome tą knygą įsigyti, nes kainuoja tik \$1.50 ir užtikrinam, kad būsite užganėdinti ir dar savo draugams patarsite nusipirkti. Pasiskubinkite su užsakymu, nes tokios knygos greit parduoda ir gali jų netekti. Pinigus siųskite "money order"iu arba registruotame laiške šiuo adresu:

"DARBININKAS," 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ MAŠINISTŲ IR MECHANIKŲ B-VĖ.

JONAS KARPAVIČIUS, geriausių plūgų išdirbėjas, padaręs išradimą ir užpatentavęs jį. J. Karpavičius yra narys Lietuvių Mechanikų B-vės.

Siuomi pranešame mūsų gerbiamai visuomenei, kad Lietuvių Mechanikų ir Mašinistų Bendrovė, South Bostone tapo įkorporuota vietinėje valstijoje ant šimto tūkstančių dolerių ir jau parduoda savo šėrus. Šėrai yra po \$50.00 kiekvienas ir jų gali pirkti viena ypata net už penkis šimtus dolerių. Šėrus gali pirkti kaip amatininkai taip ir darbininkai be skirtumo lyties ir srovės. Šėrininku gali būti gyvendamas Amerikoje, Lietuvoje ar kitoje kokioje šalyje. Bendrovė siūs savo šėrininkams atskaitas ir dividendus bei uždarbį ten kur jie gyvena kas šeši mėnesiai.

Ši bendrovė mano steigti dirbtuves visokioms išdirbystėms Amerikoje ir Lietuvoje. Jau turi padariusi suokalbius su savininkais vienos didelės dirbtuvės South Bostone kame mano, trumpoje ateityje, atidaryti labai didelį "Garadžių" su skyriumi taisymo kaip automobilių taip ir visokios rūšies mašinerijų, įrankių ir padarų. Išdirbystės bus plėtojamos kartu su augančiu kapitalu ir skaičiumi šėrininkų.

Jau susispietė gana didelis skaičius Lietuvių, mokančių visokio amato ir turinčių visokių patentuotų išradimų, kaip tai puikiais užraktų, mašinų padirbinimui sutvirtinančių kampų (Angles), drėkimo skrynėlių, įvairių mašinerijų ir Lietuvoje reikalingų ūkio išdirbimui padarų — mašinų — įrankių. Tarpe mūsų išradėjų yra gerai žinomas p. Jonas Karpavičius, Jonas Girdvainis ir daugel kitų.

Mums reikia daugel ne tik amatininkų bet ir paprastų darbininkų, o prie to ir kapitalo kad pasėkmingai užvesti biznį, kuris nešytų gerą pelną šėrininkams o podraug ir naudą visai Lietuvai. Todėlgi nuosirdžiai kviečiame visus Lietuvius ir Lietuvos koveikliausiai prisidėti prie mūsų bendrovės.

Norintieji pirkti šėrus ar gauti informacijas kaslink mūsų bendrovės malonėsite kreiptis ypatingai ar per laiškus į mūsų raštinę kuri randasi po No. 332 W. Broadway, South Boston, Mass. Tel. So. Boston 253. Visokias informacijas raštinė yra atvižodžiu taip ir per laiškus. Meijus suteikiame kaip ra nuo 7:30 iki 10 val. vakarais.

Lietuvių Mechanikų ir Mašinistų Bendrovės VALDYBA.

Geriausia Sekasi Liet. Amer. Pramonės Bendrovei

Delto kad Teisingai, Sumaniai ir Gabiai yra Vedama.

SKAITYK ŠIUOS FAKTUS IR PERSITIKRINSI.

- 1) Šioji Bendrovė daugiausia suorganizavo kapitalo ir tik į kelis mėnesius laiko.
2) Šioji Bendrovė plačiausiai varo biznį jau net keliose šakose ir turi įsteigus keletą skyrių, kaip:
a) Konstrukcijos (statymo),
b) Exporto ir Importo (invežimo ir išvežimo prekių į Lietuvą ir iš),
c) Industrijos (išdirbystės), taipgi
d) biurą siuntimo pinigų, laivakorėjų agentūras etc.
3) Šios Bendrovės investytas turtas jau siekė keletą šimtų tūkstančių dolerių.
4) Šios Bendrovės šėrai geriausiai turi vertę, nes pinigai saugiausiai yra įvestinti į turtą, kurio vertė yra pakilus jau ant 50 nuoš., reiškia, apvertus dabar Bendrovės turtą į pinigus, gaunama tiek pelno. Užtai ant tiek pat ir šėrai jau yra vertesni.
5) Šioji Bendrovė didžiausią daro pelną, nes į pusę metų po susiorganizavimui jau išgali mokėti šėrininkams, nuo pelno iš apyvartos, net (8 nuoš.) aštuntą procentą dividendo.
6) Šioji Bendrovė tinkamiausiai gelbsti Lietuvai ir geriausia patarnauja Amerikos lietuviams persiuntime drabužių ir maisto saviemsiems į Lietuvą, negeidžiant iš to jokio pelno, tik su primokėjimu persiuntimo lėšų.
7) Šios Bendrovės darbą užgiria Lietuvos Prezidentas, nes jo prisiūstas laiškas šios Bendrovės eksporto skyriaus vedėjui, kuris čia tilpsta, duoda suprasti, kad Lietuvoje pagelba yra reikalingas, nes išgirdęs, jog yra prisiūnčiama laivas su maištu ir drabužiais, dėkuoja Amerikos Lietuviams už užuojautą. Štai jo laiško turinys:

"Sužinojė iš Tamstos laiško, man rašyto Rugg. 13 d., 1919 kad Lietuva susilauks iš Amerikos Lietuvių lapkričio mėn. laivo su valgiais ir drabužiais, prašau širdingai padėkuoti Amerikos Lietuviams už jų užuojautą ir pagalbą gimtajam kraštui. Didžiai Tamstų gerbią (Pasirašo) A. SMETONA, Lietuvos Valstybės Prez.

Nors šios Bendrovės šėrai, sulyg turto, yra verti jau po \$15.00 ir buvo manoma nuo 1 d. lapkričio, 1919 m., tokia kaina pardavinėti, bet kadangi suplaukė daugybė prašymų nuo norinčių prigulėti, tik negalinčių dabar užsimokėti, todėl paskiausiam Direktorių susirinkime buvo nutarta dar trumpą laiką pardavinėti sena kaina. Tokiu būdu duoti progą visiems norintiems tapti šėrininkais už pigią kainą. Vienok patariama pasiskubinti, nes užsirašymai plaukia šimtais kas dieną ir neilgai trukus netikėtai kad reikės brangiau mokėti už šėrus, bet gali prisieiti, kad ir už jokus pinigus šėrų negalėsi gauti, nes bus visi jau išparduoti. Todėl nelauk, užsirašyk šiandien. Dabar gali gauti po \$10.00 šėrą. Žinok, kad tai yra viena iš geriausių lietuvių Bendrovių, darančių didžiausį ir pasekmingiausį biznį. Neužmiršk pasakyti apie tai savo draugams ir, siūsdamas pinigus, išitėmyk gerai jos adresą:

LITHUANIAN AMERICAN TRADING CO., 112 N. Greene St., Baltimore, Md.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė

Pirmiausia ir Didžiausia Korporacija Besirupinanti Lietuvos Atstatymu.
INKORPORUOTA ANT \$1,000,000.

SKYRIUS KAUNE

Exporto ir Importo Skyriai.

LIETUVIŲ ATSTATYMO BENDROVE GERIAUSIA PATARNAUJA LIETUVIAMS.

Skyrius Lietuvos Atstatymo Bendrovės Lietuvoje įstojo į didelį biznį: pradėjo importą ir rengiasi prie exporto, o taip-gi pramonės. Iš Lietuvos eksportuos ūkio produktus, mišką etc., išdirbinėms ūkėms padargus etc., aprūpins kooperatyvius tavarais iš užsienio, darys bankines operacijas kartu su Lietuvos pramonės banku. Savo veikimą išplės ir už Lietuvos ribų. Jau Liepojuje rengiama sub-skyrius su sandėliais.

Už kelių dienų gaus pirmą didžiausią transportą tavorų iš Amerikos, nuo Lietuvos Atstatymo Bendrovės.

Lietuvos atstatymo darbe Lietuvos Atstatymo Bendrovė jau padarė didelį žingsnį; Kauno skyriaus vedėjai dirbujasi kiekviename svarbesniame darbe.

Amerikoje Lietuvos Atstatymo Bendrovė išrūpino lietuviams **PASPORTUS**.

Į Lietuvą rengia siųsti vėla didelius transportus būtinais reikalingų dalykų; jau turi sutartis dėl ūkio mašinų etc. Įrengimu pramonės įstaigų Lietuvos rūpinasi ir siųs inžinierių ir amatninkų darbuotis į Lietuvą.

Amatninkams yra svarbu užsiregistruoti prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės.

UŽBAIGIAMA KELT KAPITALAS

Lig Naujų Metų užbaigiama kelt visas kapitalas, ir šerų daugiau nebus pardavinėjama. Dabar laikas įstoti į Lietuvos Atstatymo Bendrovę. Liko parduoti tik keli tūkstančiai šerų.

Dabar proga yra pasipirkti, kas nori dalyvauti Lietuvos Atstatymo darbe ir vėliau turėti didelį pelną; dividendai kils ir šerai augs vertėje.

Jau šiemet išmokame 5 nušimčius. Kitą metų išmokės daugiau negu tiek.

Stokite į Lietuvos Atstatymo Bendrovę.

Šeras \$10. — bet vienam asmeniui neparduodama mažiau kaip 5 šerai ir nedaugiau kaip vienas tūkstantis.

Dėkitės su didesniais pinigais.

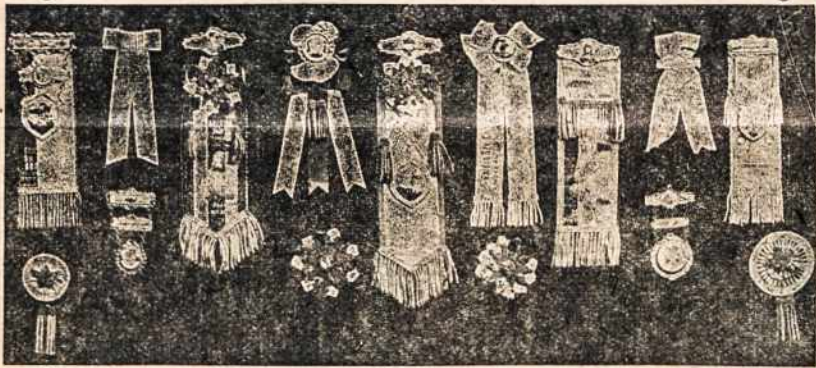
Tuoj rašykite čekį ar money-orderį ir siųskite:

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION

320 FIFTH AVE.

NEW YORK, N. Y.

Draugijos Tėmykit!

Vėliavos ir karūnos Draugijų; vėliavos tautiškos; įvairūs ženklai: kukardos, šarpos, antspaudos, guzikučiai del įvairių organizacijų ir susivienijimų. Išdirbu viską, kas tik organizacijoms reikalinga, pigiai, greit ir su dailės (artistišku) gabumu. Mūsų išdirbystė yra seniausia tarpe lietuvių Amerikoje, užtat mūsų ilgas išsilavinimas ir pripratimas jau užganėdino tūkstančius draugijų.

Naujos organizacijos reikalaukite probų, senos gi prisiųskite savo ženklą arba šarpa, o mes darbą atliksime pagal reikalavimą.

M. A. NORKŪNAS,

16 Pleasant Str., Lawrence, Mass.

DR. WM. A. BURKE

(LIETUVIS)
418 W. Market St.,
POTTSVILLE, PA.
Pottsville, Pa.
Nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare.

SVARBUS PRANEŠIMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Pranešu, kad aš greitai laiku važiuosiu į Lietuvą ir važinėsiu Lietuvoje nuo kaimo į kaimą ir nutraukdinėsiu visokios rūšies paveikslus. Tai-gi kurie iš lietuvių norėtų, kad nuimčiau jūsų senus tėvelius, brolius, seseris ir grinteles, kuriose jūs gimėte, meldžiu kreipties prie manęs šiuo ant-rašu:

B. Valaitis,
1913 Westminster St.,
Providence, R. I.
(12-25)

PATERSONO, N. J. IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DOMAI.

Šiuomi pranešam, kad pas mūsų įgaliotinį IG. KULAKAUSKĄ, L. D. S. 18 Kp. Raštininką galite užsirašyti "Darbininką," pasipirkti naudingų knygų, paveikslų, atviručių iš Lietuvos ir tt. Pasinaudokite proga.

Jo adresas:
Ig. Kulakauskas,
142 Warren st., Paterson, N. J.

DYKAI!

Prisiųskite savo adresą, tai gausite mėgijos Katalogą. Ten rasite visokių štukų ir monų. Galėsite išmokti ir gauti gerą darbą teatruse "MAGIJOS"
Box 772, Waterbury, Conn.

GERIAUSIS KRIAUCIUS BOSTONE.

Norintieji gerų atsakančių drapanų užsisakykite pas

J. BERZELIONIS & CO.
4 Haymarket Sq.
kampus Cross St.,
arba 28 Chandler St.,
netoli Castle Sq.
BOSTON, MASS.

APSAUGOJIMUI SAVO SVEIKATOS VARTOKITE

JATUL'S ŠEIMYNIŠKAS GYDUOLIS.

Jums reikalinga gyduolė, kurios geriausiai gydo šias ligas kaip tai:
Užkietėjimą vidurių \$.50
Galvos skaudėjimo50
Kosulio ir krutinės skaudėjimo1.00
Del gero apetito prievalgio2.00
Taip-gi užlaikome anodiją Europiško stiprumo1.00
Nuo peršalimo50

Visokias gydančias žoles galima gauti pas mus. Jūs galite gauti vaistų kiek tik pasaulyje vartojama. Reikale tamista su orderiu siųsk ir pinigus money orderiu arba registruotame laiške. Taip-gi reikalaujame agentų ir duodame gerą atlyginimą.

P. A. JATUL,
(Jatulevičius)
P. O. Box 2128,
Boston, Mass.

A. L. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO VALDYBOS ADRESAI.

Dvasiškas Vadovas —
Kun. J. J. Jakaitis,
41 Providence St.,
Worcester, Mass.

Pirmininkas —

Kun. P. Juškaitis,
40 York St.,
Cambridge, Mass.

Raštininkas —

V. Bacevičius,
St. Laurent College,
Montreal, Canada.

Iždininkė —

V. Shea, 21 Acton St.,
Worcester, Mass.

Kasos Globėjai —

V. Damašas ir J. Bakšys.

ATVIRAS LAIŠKAS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ.

Šiuomi laikome sau už pareigą atkreipti lietuvių visuomenės atydą tan faktan, kad Centralis Bendras Lietuvių Bankas, visiems jau gerai žinomas kaip vienintelis ir tikriausias Naujosios Anglijos lietuvių visuomenės bankas, ir kad jis tarnauja vien tik lietuvių tautos labui. Todel jis — Centr. Bendr. Liet. Bankas ir ragina Jumis, broliai lietuviai, kelti lietuvių tautos komercija-biznį; burti savo kapitalą krūvon ir remti vien tik savo įstaigą.

Jūs matydami ir žinodami kaip svetimtaučiai Jus ilgus amžius išnaudojo ir dar tebeišnaudoja; žinodami, kaip jie mumis nori visiškai prapuldėti, todel ir turite visi lig vienam spiestis vienon krūvon, kad kartu visiems dirbus. Nes būdami pasklaidyti iš senovės ir, besklaidydami savo smulkųjį kapitalą svetimųjų tarpe, Jūs kasate savo tautai mirties duobę.

Imkime pavyzdį iš pačių svetimtaučių darbu. Štai kaip svetimtaučiai daro: jie krauja savo kapitalą krūvon; jie savo gražiais prisikalbėjimais prie Jumis, prijungė dar ir Jūsų kapitalą ir tuo būdu kraujasi sau milijonus, o Jūs broliai lietuviai, kaip buvotė vargšais taip ir paliekate.

Tai kodėl-gi Jūs iš jų to nesimokinate? Kodėl Jūs negalite savo kapitalo palaikyti savytarpyje? Tas pagerintų jūsų pačių būvį, pakeltų mūsų visų vardą ir mūsų tautai pridotų daugiaus reikšmės viso pasaulio akise.

Imkime, pavyzdžiui, dabartinį skurdų Lietuvos padėjimą ir pasiklauskime, patįs savęs: ar nors viena iš tų naujųjų bei mažųjų tautelių ar šalelių, kurių žmonių turtai sutraukti krūvon ir jų pačių rankomis bei valia kontroliuojami, valdomi vargsta taip kaip kad mūsų Lietuva? Ar su jų šalimi yra toki keblumai diplomatijos, politikos ar ekonomijos žvilgsniais, kaip kad sumusąja Lietuva? Ne! Kodėl? Todel, kad jų kapitalas buvo jų pačių rankose; kad jų turtai yr sukrauti savose įstaigose ir todel pasaulis buvo priverstas su jais kitaip skaityties. Nesą pinigai šiandien yra didžiausia pasaulio valdymo galė ir toji galė buvo jų pačių rankose. Jie buvo ir tebėra patįs savęs gspadoriais, o mes gi maldininkais-ubagautojais ir kaip nieko neturėjome, taip ir nebeturime, nes mes atidavinėjame savo pinigus svetimiems ir patįs paskui iš jų rankų laukiame trupinio nukrintant.

Susipraskite, broliai lietuviai, ir tai bent vieną kartą ant visuomet! Mes šito nerašome Jums kaip kad Jūs galite sau įsivaizdinti, idant įkalbėjus Jums bereikalingą ligą, o tik iš visos širdies betrokštą Jums ir visai lietuvių tautai labo, statydami priešais Jūsų pačių akis nesumušamus dalykų faktus. Tad pastokite kožnas iš visa širdžia atsidavusiais krovikais-organizatoriais savo turto vienon krūvon ir savon įstaigon! Tuomet nereikės Jums taip vargti ir pas svetimuosius ubagauti Lietuvos reikalams, bet turėdami savo fikrą ir didelį banką, Jūs galėsite patįs savo tėvynę išgelbėti iš vargo ir nelaisvės. Kraukite-dėkite savo pinigus vien tik savo bankoj, Centraljį Bendram Lietuvių Banke ir uždirbkite didelius procentus. Remkite savo įstaigą visokiais būdais: depozitais, šerais, pinigų siuntimu ir tt. kad mes galėtume išbudavoti sau didžiausią bankinę tvirtovę visam pasaulyje!

Pinigus Lietuvon jau siunčiame. Markes po \$6 už šimtą, o rublius \$12 už šimtą. Už pinigus mes pilnai atsakome.

Siųskite savo giminėms pinigus dabar! Neduokite jiems per Kalėdų šventes badauti!

Su visais reikalais kreipkitės tik į savo įstaigą, t. y. — į —

CENTRALJ BENDRĄ LIETUVIŲ BANKĄ,

32-34 CROSS ST.,

BOSTON, MASS.

Žinomas per 25 metus ir Valdžios prižiurimas

Henry J. Schnitzer State Bank

Pavelijant Suvienytų Valstijų Valdžiai kaip pirmas taip ir dabar

SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ

ir gvarantuoja

Norinčius gauti prekes pinigų ir kitų žinių meldžiame kreiptis pas:

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York, N. Y.

AŠ, ADOMAS A. KARALIAUSKAS, SEKANČIAI RAŠAU.

Aš labai sirgau per 3 metus, nuslabėjęs pilvelis buvo. Dispepsija, neviršimas pilvelio, nuslabėjimas kraujo, inkstų, nervų ir abelinas spēkų nestojimas viso kūno, ir buvau nustojęs vilties, kad-begyvenstu. Visur ieškojau sau pagalbos, nesigalėjau visoje Amerikoje ir už rubežų, bet niekur negavau savo sveikatai pagalbos.

1707 S. Halsted St. Tel. Canalution, J. Baltrėnas, Prof.
SALUTARAS, Chemical Instiit 6417. Chicago, Ill.

VIETINIS ŽINIOS.

Jonas Šarūnas jau paliepusios iš Sv. Valstijų kariuomenės. Šiomis dienomis grįžo iš Prancūzijos Bostonan, kur mano apsigyventi ir toliau tęsti pertrauktą mokslą. "Darbininke" lankėsi lapkričio 8 dieną.

PRAKALBOS.

Lapkričio 9 d. Lietuvių svetainėje buvo prakalbos. Kalbėjo F. Bagočius apgindamas Mockų. Jis nurodinėjo, buk jei pralaimėtu būla, tai liktu tik du kalbėtoju Naujojoj Anglijoj, kurių neareštuotu tai Kneizis ir Karosas. O kitas dalykas, tai sakė, kad Maine Valstijoj visi viršininkai ir teisėjai esą nemokinti. Tik vieną advokatą teradė, kuris esąs molintas ir gyres moekaus bylą, o oponentas buvęs nuskuręs žydelis. Tai čia man pasirodė keista, kad garsūs ir mokinti advokatai turėjo daug darbo su nuskurusiu žydeliu ir dar nežinia kaip gali but, gal nuskuręs žydelis laimėti. Ten buvęs.

SUSIRINKIMAS.

Lapkričio 16 d. nedėlioj, tuoj po sumos bus susirinkima Piln. Blaivininkų 49 kp. Bažnytinėj salėj. Kviečiame visus narius į susirinkimą, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui, kaip tai: rinkimas delegatų į Piln. Blaivininkų Apskričio seimą, kuris bus Cambridge gruodžio 14 d. 1919 m. Taip gi bus rinkimas darbininkų del parapijos ferų. Reikės aptarti ir kuopos daug ne užbaigtų reikalų. Nepamirškite atsilankyti paskirtu laiku. Bus priimami ir nauji nariai.

Kviečia Valdyba.

NIEKO NEZINOME.

"Darbininko" No. 131-me Norwood, Mass. koncerto apgarsinime filpo, kad So. Bostono choras dainuos lapkričio 16 d.

So. Bostono šv. Petro bažnytinis choras visiškai nieko nežino apie tai ir blogai daro tie, kurie dykai mūsų choro vardą minavoja.

Pirm. M. P. Karbauskas. Rašt. E. Kazlauskaitė.

TEMYKITE.

Sv. Jono Ev. dr-ja laikys savo sekantį susirinkimą nedėlioj 16 d. lapkričio 2 val. po pietų pabažnytinėje salėje. Visi nariai privalo pributi, nes bus renkami nauji dr-jos viršininkai.

Valdyba.

Susirinkimas. Lapkričio 9 d. buvo susirinkimas šv. Kazimiero R. Katalikų dr-jos šv. Petro bažnytinėj svetainėj.

Susirinkimas buvo labai gyvas ir ramus, kokie retai kada-esti.

Aptarus dr-jos reikalus ir priešus prie laiškų skaitymo, pasirodė, kad J. Jakaitis yra suspenduotas ir jam ligos pašelpo negalima mokėti, bet nariams paaiškinus, jog jis labai serga ir jo šeima blogai padėjime, tai nutarė paaukuoti \$25 iš kasos ir pavedė jo šeimyną į našlaičių komiteto globą.

Ferų komitetas išdavė raportą. Pasirodė, kad gana gerai veikiama. Komitetas paaiškino, jog reikia prisidėti pinigiskai. Draugystė išklausias raportą, vienbalsiai nutarė paaukuoti \$20. Į komitetą įėjo šios ypatos: V. Povilauskas, K. Petraitis, J. Šapalis ir A. Jalmokas.

Del užvilkty mokesčių tapo suspenduoti šie nariai: M. Motiejūnaitis, J. Kavaliauskas, A. Kairys, J. Losys, A. Ausiejus, J. Skarbalis, P. Tamošiūnas, F. Sielukas, S. Bordelis ir S. Gabrišiūnas. Tie visi nariai malonėkit užsimokėti ant sekancio susirinkimo, o jei ne užsimokėsit, tai būsit išbraukti. Pageidujama yra kad užsimokėtumėt.

P. V. Ivanauskas sugrįžęs iš kariuomenės tapo priimtas į dr-ją ir dovanotos mokesčiai laike byvimo kariuomenėj. Prisirašė vienas naujas na-

rys P. Morkevičius. Knygų peržiūrėtojai išdavė raportą J. Šapalis, J. Andriūnas ir J. Savickas. Pasirodė, kad dr-jos turtas siekia virš \$3.000. Šmet į banką yra įdėta apie \$1.00. Tai pasirodė, kad draugystė gana turtinga. Todėl viečiame kodaugiau sia rašytis į šią draugiją, nes ji rūpinasi ir renia tautą, bažnyčią ir pavargėlius. Reporteris.

Lošėjų domai L. Vyčių 17 kp. ir Mot. Saj. 13 kp. Pranešu, jog bus 2 veikalų repeticijos pamedelio vakare 17 d. lap. Bažnytinėj salėj, veikalo "Verpėja po Kryžium" bus lygiai 7 v. vak., o veikalo "Gudrus Kvailys" 8 v. v. I-mantieji dalyvumą šiuose veikaluose malonėkit laiku pribūt. Su šiais veikalais turime važiuoti į Cambridge, Mass. 20 d. lapkr. ir daugiau repeticijų nebus galima turėti. Teatris Kosomisijos Koresp. O. Jankienė.

NAUJAUSIOS ATVIRUTĖS IŠ LIETUVOS.

Pp. Jono E. Karoso, Romano ir Vaško parvežtos tiesiog iš Lietuvos. Ant jų pamatysite Lietuvos kariuomenę, karišką veikimą Lietuvos orlaiviu, Lietuvos valdžią ir Lietuvos veikėjus. Pardudame 2 už 5c.

Neparduosime už mažiau kaip už vieną dolerį. Siųsk dolerinę dabar, o gausi atvirlaiškis už poros deimų.

"DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

NAUJAS VEIKALAS "NELAIMINGIAUSI ANT VISO PASAULIO,"

5-kių veiksmų tragiška drama Su dainomis ir šokiais. Lošime dalyvauja 19 ypatų.

Šitas naujas veikalas jau rengiamas spaudon. Mes delei brangumo popieros jo spausdinsime aprubežiuotą skaitilių. Tad prašome scenos mylėtojų kad užsisakytų šią knygą išanksto. Kuopos, Dr-jos, Teatrališki Rateliai, Knygynai, etc. siųskite užsakymus ne vėliaus kaip 31 dieną spalio 1919 m., mes gavę užsakymus, žinosime kiek spausdinti. Reikalaujame gerų agentų platinimui šios knygos.

NATIONAL BISCUIT COMPANY advertisement featuring an image of a biscuit tin and text describing the product and company.

GALI NUVAŽIUOTI Į EUROPA, BET EUROPOS NEGALI ČIA ATSIVEŽTI, O GALI MATYTI VISĄ EUROPINĘ KARĘ TIK UŽ \$3.85.

Advertisement for a European war-themed book or pamphlet, including an illustration of a soldier and text describing the content.

Knygos kaina 50c. vienas egz. Imant 100 egz. duodame gerą nušimintį. Visus užsakymus ir laiškus adresuokite taip: LIETUVIŲ SPAUDOS BENDROVĖ, (Lithuanian Printing Co.) 6400 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

UŽSAKYMŲ IR SIUNTIŲ NESIŪSKITE MUMS IKI MES PRANEŠIME.

Surinktieji iki šiol siuntiniai ir užsakymai yra liuduojami ant laivo. Malonėkite palaikyti pas save, visus siuntinius, kokius kas turite, rengiamus arba prirengtus siųsti į Lietuvą per mūsų Bendrovę iki mes pranešime per šį laikraštį.

Užsakymai ir skrynelės suplaukė pas mus taip skaitlingai kad mes nespėjome nei suženklinti ir knygosna užrašyti, ir pakvitavimus pasiųsti, nekuriems iš siuntėjų. Tą padarysime bekrandami į laivą.

LIHUANIAN AMERICAN TRADING COMPANY, 680 Fifth Avenue, New York City, N. Y. (11-18)

L. D. K. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ADRESAI. BOSTON, MASS.

- List of addresses for L. D. K. Keistučio dr-jos valdybos, including names like PIRMININKAS, VICE-PIRM., PROT. RAŠT., and FIN. RAŠT.

Reikalingas tuojaus geras bučeris, mokantis bučerystės darbą ir kalbantis gerai lietuviškai ir angliškai. Atsiųskite tuojaus, pranešdami savo patyrimą ir išlygas. Klausdami platesnių informacijų kreipkitės šiuo antrašu: The Lithuanian Corporation, 34 Park St., Hartford, Conn.

Advertisement for a pocket knife, featuring an image of the knife and text: "SHOOTS LIKE A PISTOL" and "Combination Pocket Knife and Revolver".

Tai ne bova, bet tikras revolveris — pelis. Išrodo kaip kiseninis pelis. Ašmenai yra geriausio plieno, ir visas pelis nikeliuotas. Sulenktas yra 3 1/2 colių ilgio. Kulkos ir spragė pasileptos viduryj pello, taip gi ašmenai. Tokį pelį kiekvienas privalėtų turėti, del atsargumo. Toki kombinacija verta mažiausia \$10.00, bet per šį trumpą laiką mes parluosime sulyg dirbtuvės kainos \$4.95. Prisiųsk mums 50c. paštos ženkleliais kaip deponitą kitus prisijusi kada gausi tavorą. Rašyk šiandien: UNION PRACTICAL CO. 1065 Milwaukee Ave. Dept. K. 18 CHICAGO, ILL.

- List of addresses for LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVENČ. SOUTH BOSTON, MASS. VALDYBOS ADRESAI, including names like PIRM., VICE-PIRM., FIN. RAŠT., PROT. RAŠT., and M. Petkauskienė.

MARŠALKA — Ona Mizgirtienė, 135 C Str. PARSIDUODA — CAMBRIDGE 12 Selmyny, murinis namas, 10 metų kaip statytas \$19.000. South Bostone murinis namas su 3 durij, G Selmynos, 3 Stora, \$9,000. Randos \$1500. Į metus: J. B. Mikalauskas, "Darbininko" Administracijoj.

SERGANTI ŽMONĖS! LEISKIT MAN Į JUS PRAKALBĖTI

Kam kentėti savaites, mėnesius gal ir metus KRONISKOMIS NERVŲ arba kitokią UZSISENEJUSIA LIGA, kad galite buti išgydomi. Ateikite aš išegzaminuosiu dykai ir pasakysiu kaip aš galu jums padėti. Jeigu ikišiol niekas negalėjo, ir nusibodo mokėti gydytojams ir ligonbucliams, ir nusimines esi, kad jau neišgyysi. Nepasiduk, bet atėik aš suteiktu patarimus dykai. Aš turiu suvirš 26 metų praktikos medicinoje ir gydyme, skaudžių, kroniškų, neiškių ir komplikuočių ligų — jums mano praktikavimas gali pagelbėti, nes aš pats ypatiskai išegzaminuosiu jus kiekvieną sykį. Neatidėliokite ir nebijokite atėiti ir pasiūskėti su manimi, nes aš patariu ir egzaminuoju veltui. Jeigu serzi, esi silpnas, nervuotas, nuvargęs, nelauk ilgai, bet pasirupink gauti gerą gydymą. Ligos niekadus nestovi, bet visados plečiasi ir niekadus pačios nepranyko.

PERSERGEJIMAS LIGONIAMS IR APVILTIEMS. NEGAISINKITE DAUGIAU LAIKO ARBA PINIGŲ EXPERIMENTUODAMI.

Jeji kenti pilvo, vidurių arba jaknų ligoms, nežlebčiojimo, dispepsijos, remus, prietvarių etc. Jeji turi rumatizmą, sciaticą, skaudančius arba subrinkusius snavarius, skausmus galvoje, inkstų arba puslės skausmus arba galvos sukimą, šalčius galvoje, nosyje arba gerklėje, pasitark su manimi dykai, atlik tą dabar, atlik tą dabar.

AŠ NESPEJU DIAGNOZA. — AŠ NE EXPERIMENTUOJU.

Kada reikalinga išegzaminuoju KRAUJĄ, SEILES arba vidurius. Aš visados vengiu klaidos diagnoze arba gydyme kada matau reikalą, var-toju elektrikos įtaisus įleisti į kraują įvairių kraujovandenių ir bakterijų, kurias vartoja geriausi gydytojai Syrgenai ir ligonbucliai čia ir Europoj. Aš užbaigiau angščiausių Medicinos Kolegiją ir Universitetą šioj salyj ir praktikavau suvirš 26 metus medicinoje ir syrgijoje. Gydyme kroniškų, nervų ir užtrauktų ligų. Jeji atėisi pas mane gydytis arba patarimo aš jums pasakysiu kaip galu jums palėti. Jeigu aš matysiu, kad negalū pagelbėti, pasakysiu.

Vėl aš patariu tamstoms nelaukti ilgai ir neleistu pinigų. Jeji sergate, nelaukite vienuoliktos valandos, nes gali buti pėrvėlu. Ekzaminas dykai.

DOCTOR MORONEY

673 WASHINGTON ST. (arti Boylston St.) BOSTON, MASS. Ofiso val.: nuo 9 A. M. iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 A. M. iki 2 P. M.

Large advertisement for skin care products featuring a woman's face and images of 'Princes M' and 'Princes Cream' containers.

PUIKUS VEIDAS IR PLAUKAI — TAI MOTERISKĖS TURTAS.

Jeji nori turėti sveiką išvaizdą, jeji nori būti tokia graži kaip kitos moterys, jeji nori išrodyti jauna, nežiurint kaip sena esi, vartok: "Karalienės Murad grožės mostis." "Karalienės Murad grožės mostis" yra geriausi vaistai nuo spuogų ir kitų odos ligų, padaro veidą puikų ir priduo da skaidumą. Vartok "Karalienės Murad grožės mostis" kiekvieną mėnesį ir tavo veidas pasidarys paveikslas — tai bus tavo turtas. Jeji turi silpnus plaukus, jeji nuslinki. Jeji kenti nuo šaušų ir bijai kad nereikėtų nešioti kitų plaukų, kada tavo draugai turi puikius plaukus ir gali jais pasigirti. Jūsų draugai ir priešai turi gražius plaukus delto, kad jie moka juos užlaikyti, žino kad tai jų turtas, žino kad gražūs plaukai tai KIEKVIENOS MOTERIES TURTAS. Tu taip gi žinok kaip užlaikyti savo plaukus ir vartok "KARALIENĖ MURAD PLAUKŲ TONIKĄ." Ištrink savo plaukus su "Karalienės Murad Plaukų Toniku" tris sykius į savaitę visai nesiekdamas skuros nagais, ir pamatysi, kad visi šaušai pranyks ir plaukai pasidarys gražūs. Ir tuomi apturėsi turtą. Gražūs plaukai tai kiekvienos moterės turtas. Atmink, kad gražus veidas ir plaukai tai moterų turtas. Mokėk tą turtą gerai užlaikyti, vartodamas "Karalienės Murad Grožės Mostis" plėčiai žinoma. Jos tikrai gali nusipirkti pas mums. "KARALIENES MURAD GROŽES MOSTIS" parsiduoda dideliame stikle tikrai už \$2.00. "KARALIENES MURAD PLAUKŲ TONIKO" didelė banka, kurios užtesis ilgam laikui katnuoja tik \$1.50. Tuos gali gauti, t. y. "Karalienės Murad Grožės Mostis" ir "Karalienės Murad Plaukų Toniką" už \$3.15. Pasekmes mes garantuojame, jeji tu vartosi jas pagal mūsų pasakymą. Prisiųsk tik 25c. kitus prisijusi kada gausi tavorą.

ALL WORLD EXPRESS DEPT. 234, 1010 No. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

Advertisement for LIETUVIS Dabintojas-Piešėjas TEOFILIS JAGMINAS, including address: 902 Beniteau Boulevard, DETROIT, MICH.

Advertisement for Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius), including address: 609 W. ROADWAY Cor. ST. SO. BOSTON.

Advertisement for F. J. KALINAUSKAS LIETUVIS ADVOKATAS, including address: 332 Broadway, So. Boston, Mass.

Advertisement for DR. F. MATULAITIS, including address: 17 Millbury St., Worcester, Mass.

Advertisement for LIETUVIS DANTISTAS DR. M. V. CASPER, including address: 425 Broadway, So. Boston, Mass.

Advertisement for DR. J. JONIKAITIS, including address: 495 E. Broadway, S. Boston.

Advertisement for PIRMOS KLESOS DANTISTAS DR. W. T. REILLY, including address: 469 Broadway, S. Boston, Mass.

Advertisement for DR. JOHN MacDONNELI, M. D., including address: 536 Broadway, So. Boston.

Advertisement for Dr. J.H. Staknevičius, including address: 276 New York Ave., kamp. Tyler St. Newarck, N. Y.

Advertisement for Dr. Ignotas Stankus, including address: 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Advertisement for ARGIL SPECIALTIES CO. featuring skin care products and including address: BOX 37, PHILADELPHIA, PA.